حيات كتبخانه‌سى

اخلاقسزلق

استانبول دار الفنونی مدرسلرندن

اسماعيل حقی

جمعيت كتبخانه‌سى طرفندن نشر ايدلمشدر.

استانبول (تفيض) مطبعه‌سى

١٣٣٤

فياتی ١٠ غروشدر.

حيات كتبخانه سى

اخلاقسزلق

استانبول دارالفنونى مدرسلرندن

اسماعيل حقى

جمعيت كتبخانه سى طرفندن نشر ايدلمشدر .

استانبول (تفيض) مطبعه سى

١٣٣٤

مؤلفك ديكر اثرلرى

تعليم وتربيه ده انقلاب (توكنمش) كتبخانهٔ اسلام وعسكرى ٢٠ ٣

آوروپا بزى ناصل طانيور؟ " " ٢٠

تربيهٔ عوام توركيوردى كتبخانه‌سى ١٠ ١

تربيه و ايمان كائنات كتبخانه‌سى ٣

علم تربيه قونفرانسلرى (توكنمش) ازمير ١٥

ازمير قونفرانسلرى » ٤

تربيه علمى ٢٥

اصول تربيه وتدريس معارف نظارتى طرفندن طبع ايدلمشدر .

جغرافيانك اصول تدريسى " " "

هندسه‌نك اصول تدريسى " " "

رسمك اصول تدريسى » » »

اشيا درسلرينك اصول تدريسى » » »

مكتب تمثيللرينك اصول تدريسى » » »

ال ايشلرينك اصول تدريسى » » »

تعديل حروف مسئله‌سى ترقى كتبخانه‌سى ٢٠ ١

شكللر ناصل تدقيق اولونور » » ٢٠

دين وحيات جمعيت كتبخانه‌سى ١٠

اخلاقسزلق

وجدانسزلق دوری

نه دورده یاشایورز؟ دورمز نه دوری در؟..
دورمز تساندسزلك دوری در: دون یاردیم، دیمزك، اخلاقمزك أك صاغلام بر تملی ایکن بوکون وجدانمزك أك چوروك بر انقاضی اولمش در: ایشته سوقاقلرده دوشوب بایلان انسانلرکه قالدیران یوق عاجزلره، کیمسه‌سزلره، آناسز باباسز چوجوقلره، قوجاسز اولادسز قادینلره، حالسز درمانسز اختیارلره باقان یوق!.. دورمز «قیدسزلق دوری» در: دین، اخلاق وطن، صنعت... کبی وجدانمزك أك صاغلام عقیده‌لری، أك چوق بو دورده صارصیلمش در. آتالرمزك «الله أوی» دیه صایدقلری جامعلر تنها و کیمسه‌سز! مناره‌لری دورلمش، سچاقلری قویمش، چاتیلری چوکمش بر انسان معبدی دکل، صانکه بر بایقوش یوواسی... مزارلقلر، بوهر کون طاشلری قوپوب پارچالانان مزارلقلر... ملتده دینی وجدانك أولومنه شاهد... دیوارلری ییقلمش،

سرویلری کسیلمش ، کیکلری قیرلامش ، قاووقلری
پارچالانمش، صاحبلرینک بوینی بوکولمش . . چشمه‌لر،
آلده مهارتمز قادار ذوقده سلامتمزک اڭلی شاهدلری
اولان او کوزل چشمه‌لر . صوسز موصلقسز قالمش ،
صاچاقلری قیرلانغیجلره یووا ، یالاقلری کوپکلره یاتاق،
ایچریلری سرسریلره مکان اولمش ! . . دورمز
« حقسزلق دوری » در . بو دورده « حق » معناسز
بر کلمه ، « مسئولیت » بوسبوتون جانسز برتعبیر اولمش،
جانه ، ماله تعرض ، عرضه، ناموسه تجاوزه خرسزلق،
صویغونجیلق ، تضییق، تخریب . طبیعی‌شیلر کبی اطرافی
بورومش. بوفاجعه‌لر قارشیسنده عدالت و مساوات ،
فکرلری برر مفکوره دکل، وجود بولماز موهومه‌لر کبی
حیات و حقیقتدن اوزاقلاشمش ! . . معنویات
و اخلاقیاتک بومدهش افلاسی قارشیسنده یأس وفتور ،
بدبینلک اڭ سالم وجدانلری صارمش‌در . بو زهرلی
حیاتک تأثیرندن یالکز شو بو دکل ، سامی و توفیق
فکرت کبی، وجدانک واخلاقک هیکلی اولان اڭ الهی
فردلر بیله قورتولامامشلر ؛ بو بویوک آداملر یأس وقهر
ایچنده معناً و تدریجاً انتحار ایتمشلردر ! . . . ینه
بو بدبینلکک اثری درکه فقیرلر انزوایی ، زنکینلر
اجنبی مملکتده یاشامه‌یی ترجیح ایتمشلر . آنالر
اولادلرینک تربیه‌سنی اجنبی اللرینه براقمشلر کزیدهلر

خلقدن ایکره‌نمش، خلق گزیده‌لردن صوغومشدر ..
خلاصه، دینیله بیلیرکه تاریخک أك قوتلی باغلری
چوزولمش فردلر انسانیتدن نفسانیته دوغرو رجعته
باشلامشدر !.. کندی نفسنی دوشوننلر چوغالمش،
منفعت، ایمان قوت، محراب، پارا، معبود
اولمشدر !.. بودورك أك بارز صفتی «وجدانسزلق»در.
بر وجدانسزلق دوری یاشامقده‌یز !..

اخلاق مجاهده‌لری

اخلاقمزك بو انحلالی قارشیسنده بر طاقم
اخلاق مسلکلری چیقیور. و هر بری
یکی بر اخلاق یاپارق بحرانی کسمك
ایسته‌یور... طبیعتجیلر «حیات بر قاوغادر. قوتلیلر
غالب، ضعیفلر مغلوبدر. یاشامق ایچین دوکوشمك
لازمدر. دییورلر. و فردی حیات قاوغاسی ایچین
قوتلنمه‌یه سلاحلانمه‌یه چاغیرییورلر. حالبوکه طبیعتجیلر
انسانله حیوانی، عضویت ایله معنویتی وحشتله مدنیتی
آییرد ایتمه‌یورلر. انسانلری حیوانلر کبی بربرینی یمه‌یه
مجبور فرض ایدییورلر. یالکز طبیعته و وحشته باقیورلر.
مترقی جمعیتلرده حاکم اولان عدالت قانوننده حریت،
مساوات و تساندن غافل بولونیورلر... طبیعتجیلر
«انسان و اخلاق» کبی أك عالی موجودلری «حیوان
و انسیاق» کبی أك عادی محصوللرله ایضاحه قالقیشیورلر!..
فکرجیلر صرف عقله فکره مستند بر اخلاق

قورمق ایسته‌یورلر . اخلاقی ریاضی و منطقی بر محصول ظن ایدییورلر. اخلاق، ملاحظه و محاکمه قوتیله یاراتیلا بیلیر ظن ایدییورلر. اخلاقك حیات وجمعیتدن کلدیکنی ، « وظیفه نك منطق اولدیغی ایچین دکل، یالکز وظیفه ولدیغی ایچین یاپیلدیغنی سزه‌مه‌یورلر . « اخلاق لـ وظیفه‌یی تعریف وتفسیر ایدیشمزه کوره دکل فردلرك مقدارینه، کثافتنه، علمی وفنی فکرلره، ایشلرك برلکنه، آیریلغنه. فردلری بر برینه باغلایان واسطه‌لرك ، احتیاجلرك نوعنه کوره دکیشدیکنی آکلایامایورلر . بالذات وظیفه » مفهومنك تاریخدن تاریخه ، جوغرافیادن جوغرافیایه دکیشدیکنی، وظیفه‌نك هندلی‌یه، چینلی‌یه، دونه‌بوکونه کوره باشقه باشقه شیلر اولدیغنی اونوتیورلر. دقت ایتمه‌یورلرکه : علم و فلسفه یوقکن وظیفه واخلاق واردی . اخلاقك منشأی عملدر . عملی یاراتان حیاتدر . حیات دائما بر جمعیتكدر . اخلاق جمعیتده یاشامق ضرورتندن دوغمشدر . . . انفرادجیلر اخلاقك منبعنی فرد ظن ایدییورلر . « جمعیت یوق، فرد وار ! » دییورلر. حقی اثبات ایچین وظیفه‌یی انکار ایدییورلر. هرشیده فرده، فردی قوته . فردی حقه . فردی قیمته اهمیت ویریورلر . عنعنه‌یه : مفکوره‌یه ، اجتماعی و حسی اولان هرشیئه خصومتلی کوزلرله باقیورلر . حالبوکه فردك طبیعتنده اخلاقه بکزر برشی اولمادیغنی دو وته-

يورلر . اخلاقك جمعيتدن كلديكنى ، اخلاقسز ، عنعنه‌سز بر جمعيتك حيوان سوروسندن ده آشاغى اولاجغنى بيلمه‌يورلر . اخلاقك غايه‌سى فردك منفعتى دكل، جمعيتك حياتى اولديغنى آكلاميورلر . . . بالعكس اجتماعيجيلر فردك قيمت وذاتيتنى انكار ايديورلر. هرشيده جمعيته ، اجتماعى قوته اهميت ويريورلر . طبيعى بر عكس عمل اوله‌رق انفرادجيلره قارشى « فرد يوق، جمعيت وار! » ديورلر ووظيفه‌يى اثبات ايچين حقى انكار ايديورلر . حالبوكه اجتماعيجيلرده انفرادجيلر كبى افراطه دوشيورلر. زيرا ، عادى جمعيتلرك فرديتى عالى جمعيتلرك فرديله قاريشديريورلر . عادى جمعيتلرده فردك ، فرديت وشخصيتى حرام اولماسنه رغماً عالى جمعيتلرده فردك قيمتى، حرتى بويوك اولديغى ميدانده‌در . عادى جمعيتلرده دين اخلاق فرديتسزلكه مستند ايكن عالى جمعيتلرده دينك ، اخلاقك بيله مقدس غايه‌سى فرديت وشخصيت يعنى فردك حيثيت وقدسيتى اولديغنى دوشونميورلر. اجتماعيجيلر وطن، ملت ، مفكوره عشقيله بوكونكى حياتده شخصك اهميتنى حقيله تسليم ايدمه‌يورلر . . . طبيعتجى، فكرجى، اجتماعجى ، بوتون تجددجيلر يكى بر اخلاق ياپمه‌يه چاليشيركن، محافظه‌جيلر اسكى اخلاقى طوتمه‌ يه اوغراشييورلر. بونلر اسكى عادتلرى اسكى عنعنه‌لرى ، بوتون ماضى‌يى اعاده ايتمك ايسته‌يورلر. دوشونميورلركه : أولولردن بيله‌مز،

حیاتك « یوق » دیدیکی بر عادته منطقله « وار ! » دینیله‌مز . اخلاقده بوتون جانلی موجودلر کبی تکامله مجبوردر : اخلاق دوغار بویور ، أولور ومطلقا حرکت ایدر . ایسته‌سه‌کده ایسته‌مه‌سه‌کده اوینه دکیشه‌جکدر . دوشونه‌مه‌یورلرکه : محافظه ایتمك ایسته‌دکاری اخلاق بیله تاریخك حضورنده یکی بر اخلاقدر . اخلاقك ازلیسی اولاماز : اخلاقك اخلاق اولماسی اونی یاراتان محیطك حیاتنه باغلیدر ... مفکوره‌جیلر محافظه‌جیلر کبی اخلاقك استقبالنی ماضیسنده آرامایورلر . اخلاقك حیاتی استقبالنده آرایورلر . لکن بعضاً یکی اخلاقی کشف ایده‌جك یرده ایجاده چالیشیورلر . یکی حیاتی اولدیغی کبی بولاجق یرده ، دوشوندکاری کبی قورمه‌یه چالیشیورلر. اونوتیورلرکه: مفکوره حیاتك محصولیدر. وحیات محصوللرینك أك تازه‌سی، أك معضلیدر. مفکوره کبی جانلی بر استقبال ، قولای ، قولای تخمین ایدیله‌مز. اونوتیورلرکه : منطق بر مفکوره‌جیلك صنعیدر . یالکنز حدسی : Intuitif بر مفکوره‌جیلك طبیعیدر . أولو بر ماضی‌ی زورله یشاتمق ناصل فایداسز ایسه هنوز دوغمامش برمفکوره‌ی ـ یاخود موهومه‌یی ـ حیاته آشیلامقده اویله‌جه مضردر . . .

مجاهدلرك آتی

ایشته اخلاق بحرانمز اطرافندن قانادلانوب قانادلانوب اوچان . لکن أك اوفاق تجربه‌لرله قولی قانادی دوشوب قیریلان

باشلیجه فکرلر . . . مجاهدلردن بعضیلری اسکی اخلاقی محافظه‌یه چالیشیرکن بعضیلری‌ده یکی بر اخلاق یاراتمه‌یه چابالایور . بو فکرلر مجاهده ساحه‌سنده اوچقله قالمایور. اداری ، عرفانی مؤسسه‌لرمزده‌ده صیچرایور مجاهدلر فکرلرینی قبول ایتدیرمك ایچین بعضاً حکومت نفوذینه بعضاً‌ده تلقین وتربیه قوتنه مراجعت ایدییورلر. بالخاصه محافظه‌جیلر غزته‌لرده مقاله‌لر ، مجموعه‌لرده بندلر یازارق ، و هر یرده هر فرصتله انحلالدن ارتداددن بحث ایدرك حکومتك نفوذ و تضیقینه ، ضابطه‌نك جبر و تهدیدینه صیغینمق ایسته‌یورلر. انقلابجیلرمزك بر قسمی‌ده فکرلرینی حکومت قوتیله دکاسه بیله ، فکر قوتیله قبول ایتدیره‌جکلرینی ظن ایدییورلر . بونك ایچین انقلابلرك اك مهم عاملی ظن ایتدکلری « تلقین » ه مراجعت ایدییورلر . ظن ایدییورلرکه یکی بر فکری یکی بر نظریه‌یی قناعتلره آشیلامق ایچین اك مؤثر واسطه سویلمك یازمق، سویلنیلن ویازیلان شیلری تکرار تکرار سویلمك ویازمق ، نهایت ایمانلره ، وجدانلره صاردیرمقدر . اونك ایچین متمادیاً یازوب چیزییورلر. حکومت قوتنك غافل ، تلقین قوتنك عاجز اولدیغی یرده تربیه قدرتنك قادر اولابیله‌جکنی ظن ایدییورلر: تربیه مانیوه‌لاسنی اللرینه آلارق دنیایی یرندن اویناتمق ایسته‌یورلر . . ایشته ، اخلاق مفکوره‌سنده ناصل وحدت یوقسه ، اخلاق محیطنده‌ده

آریه‌جه وحدت یوقدر. مملکتده حکومت، مطبوعات، معارف دینیلن قوتلرك مختلف استقامتلرده چالیشدیغنی وچوق کره چارپیشدیغنی کورورسکز! نته‌کیم مطبوعاتك یاپدیغنی حکومت بوزار، حکومتك تأسیس ایتدیکنی ملت تخریب ایدر، ملتك اثبات ایتدیکنی عائله انکار ایدر. اخلاقلرك انحلالیله برابر باشلایان بو تنقیدلر، یا چوروك صاغلام، اسکیدن قالمه نه وارسه ییقیور، یاخود حیاتی ماضیدن قالمه هرشیئه آصیلی براقیور؛ بعضاً تعصب کبی دینی ملی بر حسه بعضاً ده فلسفه کبی غیر مثبت بر فکره باغلانان فقط هیچ بر تدقیق و مشاهده‌یه استناد ایتمه‌ین اصلاحات فکرلرمز یاریم عصردن بری ملتمزك بنیه‌سنی بر درجه داها خیرپالامش، فقط خسته بنیه‌یی تداوی ایتمه‌مشدر. بو فنالغك سببی، بو مسلکلرك حسن نیتدن اوزاق اولماسی دکلدر: آز جوق علمی بر اساسدن ملهم اولمامسی‌ده دکلدر، بونك سببی تعقیب ایده کلدکده اولدیغمز سیاستك مثبت و صلاحیتدار بر عالمه مستند اولمامسیدر. بز هرهانکی بر مسئله‌یی مثلا بر قادین، بر شقاوت، بر عدالت مسئله‌سنی اداره ایتمك ایسته‌دیکمز زمان، بو مسئله‌یی اولدیغی کبی حیله‌سز وتحریفسزجه مطالعه ایده‌رك حرکت ایتمه‌یورز. کیمیمز بضاله دیندارز، اخلاقی صرف بر کتاب مسئله‌سی کبی دوشونیورز! کیمیمز طبعاً استقلالجی‌یز، اخلاقی باشی بوش

براقمق سوداسنه دوشیورز . فکر آداملرمز اخلاقی
اك چوق فکری جهازلریله مس ایتمشلر ، اونك ایچین
اصلاحاتی فکری اصلاحات کبی دوشونمکده
قولایلق کوریورلر. دیکر برقسم حس آداملرمز وارکه
اخلاقی اخلاقی بوتون قلبلریله یاشاتمشلر، اخلاق مسئله‌سنی
منحصراً حس مسئله‌سی کبی اداره ایتمك ایسته‌یورلر .
خلاصه ، بعضیلرمز اخلاقك لهنده، بعضیلرمز اخلاقك
علیهنده، لکن بك آزمز اخلاقك فرقنده . . بعضیلری
اسکی اخلاقه مفتون ، بعضیلری‌ده یکی اخلاقه
تشنه ، لکن بك آزمز بو اخلاقه واقف . .
ایسته‌یورز که اخلاق بزم ذوقمزه ، کیفمزه کوره اسیر
اولسون ، لکن بك آزمز اصل اخلاقك کندی ذوقنی،
کیفنی آراشدیرمق سوداسنده . . . سوزك قیصه‌سی ؛
هرشیدن اول متردی قادینی تکفیر ، شقی فردی تشکیل،
عدالتسز حیاتی تلعین ایتمه‌یی قولای بولیبورز . تاریخك
مقدراتنه علممز . اصوللزله دکل ، حرصمز ، انفعالمزله
چیقیورز . سیاستمز بر انفعال وانتقام سیاستی . اداره‌مز
بر انفعال و انتقام اداره‌سی . تربیه‌مز بر انفعال و انتقام
تربیه‌سی‌در . . . بو قافا ایله اخلاقی قوللانمق و دوزه‌لتمك
خصوصنده‌کی اقتدارمز ایسه صفردر . . . یاریم عصرلق
عثمانلی سیاستی تدقیق ایدیلسین. . . یاپیلان شی چوق کره
منطقی بر فکر قیمتنی بیله طاشیمایان موهومه‌لرك ،
عندی و کیفی فرضیه‌لرك تطبیقندن، وصوکراده جیلیز و سقط

نتیجه‌لرینك تماشاسندن عبارت‌در . . . بو سببدن اخلاق دنیلن وجودك ایتیلوب قاقیلدیغنه اینانیورسه‌م‌ده باقیلوب بویوتیلدیکنه اینانامایورم .

اخلاق و سیاست

بز فکرجیلر اخلاقه ناصل بر قیمت ویررسه‌ك ویره‌لم . بوتون بزم عندی ونفسی اولان بو حکملرمز خارجنده کندی قوتلری . کندی قدرتلریله . کندی فضاسی ایچنده کندی قدریله یاشایان . هیچ بر وجهله بزم کیفمزه تابع اولمقسزین اجرای حکومت ایدن بر اخلاق واردر . بو اخلاق ، ایی کوتو معقول غیر معقول ، ملتك یاشامقده اولدیغی اخلاقدر . بزم اخلاق خصوصنده‌کی قناعتمز ، ظنمز هرنه اولورسه اولسون بو اخلاق وار ایدی، واردر و وار اولاجقدر. چونکه بواخلاق وجوده کلمك ایچین نه محافظه‌کارلرك اعتناسنه،نه‌ده انقلابجیلرك اهتمامنه احتیاج کوسترمه‌مشدر. بوندن بویله‌ده دوام ایتمك وانقلابی یاپمق ایچین اونلرك کیف وهوسنه اسیر اولامایاجقدر! بزلرحکومتجی، مطبوعاتجی، تربیه‌جی . . هرنه صفتیله اولورسه اولسون . بو جانلی اخلاقك حتی أ بسیط بر قوتی أك ضعیف بر طرزده بیله اداره ایتمك ایسته‌رسه‌ك ـ ماده‌نك خواصی مطالعه‌یه مجبور اولان حکمتشناسلر کبی ـ هرشیدن اول بو اخلاقك خواصنی علماً مطالعه‌یه مجبورز . مثلا برفادینك تردیسنه مانع اولمق ایسته‌رسه‌ك ؛ اولا « فادینك تردیسی » نی

وجوده کتیرن عامللری آراشدیرمالی یز . شقاوتی منع ایتمك ایسته یورسه ق؛ اولا شقیلری طاغه چکن قوتلری آرامالی یز. عدالتلی براداره قورمق املنی طاشییورسه ق؛ عدالتسز اداره یی طوتان استنادکاهلری بولمالی یز . بز بو عامللری نه قادار ای بیلیر ونه قادار ای آکلارسه ق ، حادثه لرنی اودرجه ای سوق و اداره ایده رز . آرتق - خولیاکار پولتیقه جیلر کبی - قوتمزی سحره دکل ، نافع بر اثره صرف ایتمش اولورز . شو تقدیرجه حقیقی برسیاستجی نه ملتنی محال اولان برمفکوره پشینده قوشدیران بر سرسری در ، نه ده ملتك طبیعی قوتلرنی اهمال وانکار ایدن برغافل در او، ملتك مستعد اولدیغی مفکوره یی کشف ایدن وملی قدرتی اداره سنده مفکوره سنه یاقلاشدیران در .

دینی انحلالنك تأثیری

وظیفه لرك صارصیلماسی ، ایمانلرك صارصیلماسیله باشلامش در . مؤمنلر دینی وظیفه لرنی اهماله باشلادقلری کوندنبری اخلاقی وظیفه لرنی ده اهماله آلیشمشلردر . « الله قورقوسی » نك زوالی « وظیفه عشقی » نك زوالیله برابراولمشدر . دینسزلکله اخلاقسزلغك بواتصالی درکه دینلیلرده « اخلاقی محافظه ایچین دینی اعاده » احتیاجنی اویاندیرمش در. صوك زمانلرده مجلس مبعوثان کرسیلرندن معارف مجلسلرینه قادار دینی فکرلره ، دینی تدریسلره

ویرلمك ایستهنیلن اهمیتك سببی ینه بو اعتقاددر .
نجه بوجریانك حسی نهقادار دوغرو ایسه فکری اوقادار
یا کلشدر . اولا شونی بیلمك لازمکه : دینك اخلاقی
تأثیری دینی فکرلریمزك اثری دکل ، دینی حیاتمزك
محصولیدر. دین درسلری دینوعظلری قوتیبوحیاتدن
آلیرلر بناءً علیه دینی فکرلرمزك قوتیدینی حسمزدن،
دینی حیاتمزدن کلیر . دین ؛ هیجانلری ، مفکورهلری ،
حظلری والملریله کثیف بر حس محیطی تشکیل ایتدیکی
مدتجه بزی نفسانی و حیوانی بوتون شعورلرمز فوقنده
متعالی و رحمانی برحیاته چیقاررلر . وصیقی بر انضباط
ایله عادی و عضوی احتیاجلرمزه کم اوروررلر . فردلر
« الله قورقوسی ، پیغمبر حیاسی ، جنت محبتی ، جهنم
عذابی . » کبی مختلف حسلرك تأثیرندهاولارق ظلمدن،
تعدیدن، تجاوزدن، حقسزلق وعدالتسزلکدن، خصوصیله
حیوانلقدن نفسلرینی منع ایدرلر . دینك نه درجه قوتلی
بر اخلاق انضباطی اولدیغنی آکلامق ایچین ایمانك
شهیدلرینی،قربانلرینی خاطرلامق کافیدر.اونك ایچین بزده
دینی بر مفکوره دوغمشسه اوراده اخلاقی بر مفکوره
دوغمشدر . ایمانلر وظیفهلر ایله همزاددرلر. بالعکس
بزدهدینسزلك باشلامشسهاوراده اخلاقسزلقده باشلامشدر .
ناصلکه بزده دینی حیاتك ضعیفلاماسی اخلاقی حیاتك
ضعیفلاماسیله براولمشدر . شو مشاهدهیه کوره اخلاقی

قوتلندیرمك ایچین نه یاپمق لازمدر ؟ دینیله‌جككه : دینی بوتون اسكی تلقیلری ، عنعنه‌لریله اعاده ایتمك . . . گرچه بوءك كسدیرمه بریول كبی كورینیور و بو كسدیرمه یولدن كیتمك ایسته‌ینلرده آز دكلدر . لكن بو تشبث اخلاقك منشأینه و تكاملنه مغایردر . چونكه بر كره یاشامش و تكاملنی كچیره‌رك اولمش اولان عادتلری تلقین و تدریس قوتیله دیریلتمك الٔمزده دكلدر. الٔمزده اولسه‌ده فائده‌سزدر. چونكه بو عادتلر اسكی نفوذلرینی آرتق محافظه ایده‌مزلر . بونلر كندیلرینی وجوده كتیرن سببلرله برابر اولمشلردر. اسكی بر حیاتك كندیسی اولمادقجه عادتلری نه‌یه یارار؟ محیطسز اعتیادلر روحسز جسدلر كبیدر! دیكر جهتدن اخلاقزك منشأی بودینی حسلرمز دكلدر . گرچه جمعیتك تاریخی بر دورنده دین حیاتی اخلاق حیاتنه یاپیشیقدی . دها دوغریسی او تاریخده اخلاق یوق ، دین واردی . لكن جمعیت ؛ علم ، اقتصاد ، صنعت ، اخلاق . . كبی مؤسسه‌لره بر دفعه آیریلدقدن صوكرا دینك بو مؤسسه‌لر اوزرنده نه مراقبه‌سی نه‌ده مداخله‌سی قالمامشدر اخلاقی یاراتان دین اولمادیغی كبی ، دینی یاراتانده اخلاق دكلدر . هر ایكیسنك منشأی جمعتك ماضیده‌كی حیاتیدر . دین ایله اخلاق ، بر برینه متصل مؤسسه‌لردر . بر برینك عینی مؤسسه‌لر دكلدر اخلاقی یاراتان جمعیتك بنیوی بر تشكلیدر . دینی وجوده كتیرنده عینی تشكلك رحمانی بر تجلیسیدر. اخلاق حاله،

دین استقباله موضوعدر. دین؛ بر جمعیتك ابدیت وازلیته آتیلمش وهنوز وجود بولمامش اولان علمی بدیعی و اخلاقی اشتیاقلرینك مفکوره شکلنده تربیسی الهی بر تجلیسیدر. بناءً علیه مفکوره اولمایان یرده دین یوقدر. دین هر مفکوره کبی اخلاقیدر. دین دیمك، نوعما استقباله آتیلمش بر اخلاق دیمکدر. اخلاق دیمك حاله کیرمش، دنیویلەشمش بر دین دیمکدر. شو حالده اخلاق بزم حالی ودنیوی وظیفه‌لرمزك هیئت مجموعه‌سیدر. بو ایکی وظیفه‌نك تساندی زمانده ومکانده متصل اولان ایکی عضوك تساندی کبیدر. بناءً علیه هر ایکیسنك وظیفه‌سنی تنظیم ایتمك ایچین یاپاجق شی، برینی دیکرینه مسلط قیلمق دکل. بلکه هر ایکیسنی وجوده کتیرن حیاتی اصلاح ایتمکدر. کرچه دین بر کره تشکل ایدنجه الهی و مفکوروی وجدانیله اخلاقه تأثیردن خالی قالماز. بوندن دولایی «اخلاقی وجوده کتیرن دیندر.» نتیجه‌سنی چیقارمق دوغرو اولاماز. چونکه بو تأثیرك علتی اولیت دکلدر. بلکه بوتون اجتماعی مؤسسه‌لر آره‌سنده‌کی تساند : Solidarité در. اخلاق، دین، حقوق، صنعت، علم، لسان... بوتون اجتماعی مؤسسه‌لر بربرینه مؤثر و بربرندن متأثردرلر. دین اخلاقه مؤثردر. ناصل که اخلاقده بر کره تشکل ایدنجه دینی حیاتی تنظیم ایدر. بالعکس دینك ضعیفلادیغی یرده

اخلاقده ضعفلار . ناصل که اخلاقك ضعفلادیغی برده دینده ضعفلار. بوندن دولایی دینی اخلاقه، اخلاقی دینه متقدم فرض ایتمك دوغرو اولاماز چونکه کرك برنجی اعتلانك کرکسه ایکنجی انقراضك مبدأی هم دیندن همده اخلاقدن متقدم اولان بر حیاتده ، یعنی جمعیتده‌در. بو حیات ، بو جمعیت صلاح بولمادقجه نه‌دین نه‌ده اخلاق صلاح بولاماز. خلاصه، اخلاقی بحرانمزده دینی حسلرمزك ضعیفلاماسی مهم بر عامل اولمغله برابر اخلاقی بحرانمزك منشأی بو دکلدر . بلکه اخلاقك بحرانی دینك بحرانه متصل وهرایکیسی عینی منشأدن متولددر . بو منشأی « جمعیت حیاتنك دکیشمه‌سی » طرزنده افاده‌ایده‌بیلیرز.

عائله امحولنك تأثیری

عائله‌حیاتمزك عائله‌اجتماعیاتمزك ضعیفلاماسیله اخلاقی مفکوره‌مزك ضعیفلاماسی براولمشدر . هرکون بر دورلو سفالتله سوقاقلرده سورونن چوجوقلرك ، ارککلرك، قادینلرك چوغی عائله‌لرینك افلاسنه قربان اولمقده‌در . عائله‌نك اخلاق سقوطنه ناصل مؤثر اولدیغنی آکلایا بیلمك ایچین وقتیله عائله‌نك اخلاقی حیاته نه‌صورتله خدمت ایده‌بیلدیکنی تعیین ایتمه‌مز لازم کلیر . مساوی شرائطده بر طاقم عائله‌لر آلیکز . بونلرك فردلر اوزرنده‌کی اخلاقی نفوذ وآمریتلرینی تدقیق ایدیکز . کوره‌جکسکزکه: بو نفوذ وآمریت عائله شکلیتنك: Morphologie بر نتیجه‌سیدر.

عائله اخلاقیتی عائله‌نك نفوس و كثافتنه ، طرز معیشت و اختلاطنه ، فردلرینك امتزاج و اتحادینه ، معشری مفكوره‌سنك شدت و قوتنه ، معشری حیاتك زمان و مكاننه كوره دكیشییور . نفوس و كثافتی ، اجتماعی حیاتنك وحدت و شدتی اك چوق غائب ایدن عائله اوجاقلری سفلیت و حیوانیتك یوواسیدر : بالعكس هنوز حرارت و صلابتنی محافظه ایده‌بیلن قوناقلرده ملی اخلاق عنصرلرینك دیندارانه بر قدسیت و اهتمام ایله محافظه ایدیلدیكنی كوریورز . داعیلان ، پارچالانان عائله عنصرلرینی هپ بر آرایه طوپلایه‌رق عائله‌یه اسكی وحدت و قوتی ویرمك بر قسم متفكرلرمز ایچین مفكوره‌در . مع التأسف ، اسكی عائله حیاتنی اعاده ایتمك اقتداری الیمزده دكلدر . عائله انحلالنك غایت درین و حیاتی سببلری واردر . بو انحلالك سببی مثلا داخلده عائله محبتنك ضعیفلماسی دكل ، خارجده مسلكی و اقتصادی حیاتك آرتماسیدر . بو یكی حیاتك سرعت و سهولتله انكشافیدر كه بر زمان اوجاق اطرافنده طوپلانان فردلری خارجی قوتله چكه‌رك داغیتیور و مسلك دینیلان داها مفصل ، داها اجتماعی بر محیطده طوپلایور . بو اوزاقلاشمه ضرورتی عائله حیاتنی ضعیفلاتیور . شو حالده عائله‌نك انحلالی جمعیت داخلنده مسلكی زمره‌لرك تشكلندندر . ناصل كه قادین اخلاقنده حصوله كلن

بحران ، قادینك حیاته كیرمه‌سیله برابر باشلامشدر . مسلكی محیطلرك تعضیسی حیاتك اك یكی و اك طبیعی بر اثریدر . بز بو تعضی‌یی ایسته‌سه‌كده ایسته‌مه‌سه‌كده او وجوده كله‌جكدر. شیمدی ناصل اولورده بو طبیعته قارشی كیده‌بیلیرز ! ناصل اولورد . مسلكیله‌شمه‌سی مقدر اولان بر قسم قادینلری اوده حبس ایده‌بیلیرز ! ایسته‌ر ایسته‌مز بر قسم قادینلر ایچین بوندن بویله حیات او حیاتندن عبارت قالمایاجق ، مسلك حیاتی بو حیاتك مهم بر قسمنی دولدیراجقدر. بونكله برابر عائله ، اخلاق خصوصنده‌كی مهم وظیفه‌سنی تماميله غائب ایتمش دكلدر . چونكه هنوز بر جمعیتدر . شو قادار كه بو جمعیت اسكی صلابتنی غائب ایتدكدن صوكرا اسكی سحر و نفوذینك بر قسمنی‌ده غائب ایتمش اولیيور: معشری حیاتنك ضعيفلاماسی نتیجه‌سنده آرتق فردلری اسكیسی كبی قاورایامایور. عائله‌دن هنوز آیریلان فردلرك اجتماعی حیاتده بر صورتله تردی ایتمه‌سنه كلنجه ، بونك سببی ، بو عنصرلرك عائله یرینه كچه‌بیله‌جك متشكل و متبلر دیكر بر محیط طرفندن احاطه ایدلمه‌مش اولماسیدر . كرچه مسلكده بر محیطدر . لكن موجود مسلكلر سادەجه اقتصادی محیطلردر . بو محیطلر هنوز اخلاقیله‌شمه‌مش دكلدرلر . بناءً علیه عائله‌نك براقدیغی معنوی بوشلغی مادی و نفعی حیاتلریله دولدیرامازلر . شو قدر درجه مادی حیاته

آتیلان فردلرك معنوی بر انحلال‌له دوچار اولمالری مقدردر.
بوفلاکته چاره نه . . . پارچالانان عائله‌یی صنعی باغلرله
باغلامق می؟ خایر، کندی کندینه باغلانان مسلکاری
بویوك بر عائله حالنه کتیرمك، یعنی فردلری آراسنده‌کی
مسلکی تساندی قوتلشدیرمك . . .

اسکی تشکیلاتمزك یوزولماسی

صوك بکرمی اوتوز سنه‌یه کلنجه‌یه قادار فردلر آراسنده دینی و ملی تساندی قوتلندیره‌جك بر چوق مؤسسه‌لرمز واردی:
سبیللر، قوناقلر، عمارتلر، اوجاقلر، تکیه‌لر، مدرسه‌لر،
حماملر، خسته‌خانه‌لر. . . بونلره «وقف»، «خیرات»
دیرلردی. بونلر اسکی زنکینلر، خیر صاحبلری طرفندن
«ایلك و یاردیم» مقصدلریله ملته ترك ایدلمشدی.
بر سنه، باندیرمه خطی اوزرنده صوصغیرلی ناحیه‌سندن
بیله‌جکه قادار یایدیغم آرابه سیاحتیله استانبول، ادرنه،
ازمیر، بروسه، بالیکسری، اسکیشهری، آفیون
قره‌حصار، آنقره، قونیه شهرلری داخلنده و جوارنده
یاپدیغم سیاحتلر بوملی و تاریخی مؤسسه‌لرمزك، تساندجی
ومساواتجی تشکیلاتمزك ماضیده‌کی اهمیت و قیمتی حقنده
بنی چوق دوشوندیردی. بوکوکاسز، کبرسز فقط جانلی
تشکیلات سایه‌سنده‌درکه اسکی زمانك بویوکلری یا امقدن،
کچینمکدن عاجز، فقیر، علیل کیمسه‌لری، بی کس،
بی وایه‌لری شفقت و مرحمت قوللرینی آچارق قوجاقلایورلر؛

بو صورتله ملتجه بوتون بر نفوس سیاستی تعقیب ایدییورلردی.
ینه بو تشکیلات سایه‌سنده‌در که یوردسزلر صیغیناجق بریر،
آجلر صیجاق بر چوربا، خسته‌لر قورو بر شیلته، یولجیلر
چایلی بر قوناق، منزویلر غریب بر تکیه بولییورلر؛
لکن حیاته، جمعیته قارشی نه بر غیض، نه‌ده اوفاق
بر کین بسیله‌مییورلردی. چونکه جمعیت بوتون خیراتلریله
محتاجلرنی کوکسنده اصاقلایور، اونلری اولومدن،
فلاکتدن اسیرکه‌یوردی. بو تشکیلات یالکز بر معاونت
وظیفه‌سی کورمکله قالمایور، عینی زمانده مؤثر بر تلقین
و تربیه واسطه‌سی اولیورایدی. بو تکیه‌لر عینی زمانده
دینک، اخلاقک، قدسی وروحانی حیاتک اوجاقلریدی.
بو یاردیم اولری خیر صاحبلرینک روحنی کشاد ایده‌جک
بر صورتله زمین وزمانه کوره اصلاح ایدیله‌جکدی،
ایدیلمدی. آوروپا مقلدلکی هر اصیل تشکیلاتمزی بوزدیغی
کبی، بو اسکی خیراتی‌ده ییقدی. بر زمانلر یوزلرجه
فقرایه آش قاینایان قازانلر دلیندی، موصلقلر قوپاریلدی،
صوفرالر قالدیریلدی. قاپیلر قاپاندی!.. بو پریشانلق
سنه‌لرجه دوام ایتدی. بو ملی میراثلرک اجتماعی غایه‌لرینی
تقدیر ایده‌مه‌یه‌رک وقفلرینی کیت کیده نفعی و اقتصادی
غایه‌لره آلت ایتدک. عنعنه دشمنلغنک سزیلرینی بالقان
حربنک بو بیوک فلاکت زمانلرنده دویمغه باشلادق.
بو صیراده حکومتک الهام و اجباریله هلال احمر،

مدافعهٔ ملیه . . . کبی بر طاقم خصوصی جمعیتلرك ظهور ایتدیکی کورلدی . نه چاره که بونلر آنجاق حربك واداره‌نك احتیاجلرینه چاره‌ساز اولابیله‌جکلردی . ملی یارالری صارامازلردی چونکه نه اختصاصلری ونه ده تشکیلاتلری تساندسزلکدن متولد اولان فردی و عائلی سقوطلری قوروبا بیله‌جك بر وسعت واستیقبتده دکلدی . حال بوکه اسکی تشکیلاتك کرامتی ، نظاملی و دبدبه‌لی اولماسنده دکلدی . ملی حیاتك طبیعتنه ، عرفلره ، عادتلره ، عنعنه‌لره اویغون اولماسنده ایدی . خلاصه ، اسکی تساند مؤسسه‌لرینك انقراضی بر چوق عاجزلرك هلاکنه سبب اولدی . ویر چوق اخلاقلرك سقوطنه بادی اولدی . جفایه تحمل ایده‌مینلر اولدی . یاشایه بیلنلرك چوغی اخلاقسزلاشدی . اسکی تشکیلاتمزی مدافعه ایتمکله اونلرك اعاده‌سنه طرفدار اولدیغم آکلاشیلماسین . . بن بو تشکیلاتمزی ملی تساندك ایلك طاسلاغی اوله‌رق قیمتلی صاییورم . بو تشکیلاتی وقتیله قورومق لازم کلیوردی . حال بوکه ادارهٔ هپ عکسی یاپیلدی . حتی کندی کندینه دوغان ملی جمعیتلرك حمایه‌سی بیله دوشونیله‌مدی . . .

اقتصادی محکومیت آوروپا ایله اهمیتلی مناسبته کیریشمزدن اول کندیمزه کوره بر اقتصادمز واردی . بو اقتصاد غایت ابتدائی ایدی . علم ، معارف ، حقوقده اولدیغی کبی ، اقتصادده ده عصری تشکیلات

یاغمش دکلدك . طوپراقلر آل صاپاپیله سوروليور ،
قماشلرمز تزکاهده دوقونیور محصوللرمز قاغنیلرله
طاشینیوردی ! ... حال بویله ایکن تماسده بولوندیغمز
ملتلر ملی ومرکزی تشکیلات دورینه کیرمشلردی . یعنی
تزکاهی فابریقه‌یه ، صاپانی ماکنه‌یه ، قاغنی‌یی واغونه ،
« کیسه » یی بانقه‌یه قلب ایتمشلردی . ایشته غرب ،
علمی ، فنی اقتصاده تطبیق ایده‌رك ایش بولومنك ،
تساندك آك کسکین بر دورینه کیردیکی صیراده شرق
هنوزفردی قوتلری آشیندیرمقله مشغول بولونیورایدی .
بیوك و ملی اقتصادلر دورنده یاشایور . فقط کوچوك
وفردی اقتصادله مشغول بولونیوردق ، بویوك اقتصاد
تشکیلاتی حیاتده بویوك براختلال وجوده کتیردی: انفرادی
قوتلر ضعیفلامه‌یه، اقتصادی زمره‌لرك استحصال واستهلاك
قدرتلری ایسه بالعکس قوتله‌شمه‌یه باشلادی بویوك
بر اقتصاده نه بویوك بر اقتصاد ایله قارشی کلینیر . شرق
هنوز بوقدرت وقوتدن محروم بولونیوردی . بناءً علیه
اقتصادی اسارته محکوم ایدی ، محکوم اولدی . غربده
اقتصادی حیاتك هر بر تعضیسی شرقده اقتصادی بنیه‌نك
بر بردیسنی وجوده کتیردی . شرقك بوضعیف بنیه‌سی
موقت برزمان ایچین آنجاق برصورتله مدافعه ایدیله‌بیلیردی:
خارجه قارشی ملتك استهلاك قاپیلرینی قاپامق و ممکن
اولدیغی قادار داخلی استحصاللری چوغالتمق . . . بوکا

امكان وارميدى ؟ جوابى تاريخ ويرسين . محقق اولان بر شى وار سه اوده اقتصادى بنيه‌مزك بوزولماسنده قاپيتولاسيونلرك تأثيرى در. قاپيتولاسيونلر اجنبى محصولاتنه قارشى كوستر ديكى مساعده‌كارلقله اقتصادى اسارتمزك شئامتنى آرتيريوردى. داخلده بونلره رقابت ايده‌بيله‌جك نه سرمايه ، نه‌ده فن قوتى يوقدى. بر ايكى تشبث در حال عقيم قالدى [كاغد ، كبريت، جام، موم ... فابريقه‌لرى] جهان حربنك اعلانى بو اجنبى امتيازلرينك الغاسى ايچين مهم بر فرصت اولدى . حكومت سياسى بر قهرمانلق كوسته‌ره‌رك بو مضر امتيازلرى الغا ايتمشدى لكن اقتصادمز تشكيلاتسزلق يوزندن مرضى بر شكله كيردى. اوصيرالرده قوتندن ، نفوذندن استفاده ايدن بر طاقم دره‌بكلرى چوق كره اورته‌يه واسطه‌لر آتارق سلاحلانديلر و بوش بولدقلرى اقتصاد ميدانده ماسكه‌لر آلتنده منفعتلرينك آتنى قوشديرديلر ؛ ميليونلرجه انسانى آچ بيراقارق اللردن چيقان پارا بر قاچ تورەدينك جيبنه طوپلاندى . بو توره‌ديلر « حق يوق، منفعت وار » ديه ملتك يوزينه قارشى باغيريورلردى . آرتق اقتصاد عالمنده حكم ايدن نه قانون ، نه حريتدى، نه‌ده مساوات، بو يالكز شقاوت . . ملى تشكيلاتسزلغمزك سيئه‌سى اك چوق بو آرالق آكلاشيلدى . بر چوق كيمسه‌لر آچ قالديلر ، صاغلاملر خسته‌لاندى ، ضعيفلر أولدى ،

ناموسلر أريدى، عقللر سوندى . . بالذات بن، وقتيله اوكنده ديز چوكيلن بر آدامك كوپریده ألنى آچارق ديلنديكنى كوردم! . . بو مشئومدورده « حق، وظيفه، مسئوليت ، فداكارلق » كبى اخلاقمزك تمانده دوران بويوك مفكوره‌لر صارصيلدى آرتق هرايشى وجدانمزه كوره دكل ، حرصمزه ، منفعتمزه كوره تنظيم ايدر اولدق شقيلر نه‌قادار مراقبه‌سز براقيلديسه اخلاقسزلق‌ده اوقادار چوغالدى . بويله‌جه اورته‌لق قان آغلاركن هنوز وجدانى سوئمه‌ين مؤمنلر اللهلرى طرفندن اونوتولدقلرينه ذاهب اولديلر ! چوجوقلر آنالرينك رحم وشفقتندن شبهه ايتديلر ! بوفلاكتك سببى اقتصادى حياتمزك عادل بر مبارزه‌نك شرطلرندن محروم اولماسى ، موجود شرطلرك‌ده قانونى مؤيده‌لردن محروم براقيلماسى‌در . اقتصادك اسكيسى يكيسى شوصورتله اخلاقمزك ارتدادينه سبب اولدى . وبوارتداد انحلالى تعقيب ايتدى .

اخلاق وحكومت

اخلاق اصلاحاتنده حكومته بويوك براهميت عطف ايدنلر واردر. بوكيلرى «اخلاقمز بوزوليور ، حكومت باقمايور ! » ديرلر.

حكومته عطف ايديلن اخلاقى مراقبه‌نك حدودى نه‌در : بونى تعيين ايچين ، اولا حكومتك اجتماعى عضويتده‌كى طبيعى وظيفه‌سنى تعيين ايتمك لازمدر . بووظيفه « معشرى وجدان : Conscience Collective » دينيلن حسلرى

وعنعنه‌لری داخله و خارجه قارشی مدافعه ایتمشدر .
معشری وجدان دینی بر اعتقاد ، اخلاقی بر عمده ،
اقتصادی بر اساس کبی جمعیتك فردلرنده مشترك ومقدس
اولان قوتلی حسلردر . بو حسلرك رنجیده ایدلمه‌سی
جمعیت طرفندن شدتلی بر عکس تأثیر دعوت ایدر .
نه‌ره‌ده محافظه‌سی – جزا ، قانون ، پولیس ، محکمه ،
حبسخانه . . کبی متعصی بر تشکیلاته ، لزوم
کوسته‌رن بر طاقم معشری حسلر تشکل ایتمشسه ، اوراده
حکومت دینیلن اجتماعی عضو تشکل ایتمشدر حکومتك
فردلراوزرنده‌کی ولایت وصحابی بو وجدانك کنیشلکنه
ودرینلکنه تابعدر . بو وجدان ، نه‌درجه قطعیت
وشخصیتنی غائب ایتمشسه ، حکومتك نفوذ و آمریتی‌ده
اودرجه مشروطیله‌شمشدر . – قبیله ، عشیرت کبی –
ابتدائی جمعیتلرده معشری وجدان قوتلیدر .
بوجمعیتلرده رئیسك نفوذ و آمریتی مطلقدر . فردك
هیچ بر قیمتی یوقدر آوروپا ملتلری کبی – متکامل
جمعیتلرده معشری وجدانك تضییقی داها آزدر .
بو جمعیتلرده فرد حر ومقدسدر . دیمك که حکومت
نفوذ وصلاحیتنك حدودی معشری وجدانك حدودیدر .
حال بوکه معشری وجدان تکامله تابعدر . حکومت ده ایسته‌ر
ایسته‌مز معشری حسلرله برابر تکامل ایده‌جکدر . وقتیله
دین ، علم ، اخلاق قدسی بر ماهیتله معشری وجدانه

تابع ایکن عصری، ملتلرده بونلر مستقل، لادینی مؤسسه‌لر
حالنده تبلور باشلامشدر . عینی انقسامی حکومتده‌ده
کورییورز : وقتیله حکومت دینی ، علمی ، اخلاقی
بر آمریت ایکن، یکی ملتلرده بووظیفه‌لری ملی مؤسسه‌لره
و دیکر فردلرك تقدیر و تقبیحی کبی منتشر مؤیده‌لره
ترك ایتمشدر . مثلا بزده قادین وقیافت مسئله‌سی اولجه
تماميله معشری ، دینی بر ماهیتی حائزکن بوکون اجتماعی
حیاته داخل اولان فردلر ایچین مسلکی ، حتی فردی
بر ماهیت آلمه‌یه باشلامشدر . بناءً علیه حکومتك قادین
اخلاقی ، قادین قیافتی حقنده اولو اورته یاپاجغی حکمی
قانونی بر معامله اخلاق ایچین مثبت بر نتیجه ویرمه‌دکدن
باشقه، مختلف شکلده انحرافلر وارتجاعلر دعوت ایده‌بیلیر.
[*] حکومتك معشر وجدانك اولو پارچه‌لرینی زورله
یاشاتمه‌یه چالیشمه‌سی مرضی بر حرکت اولور. شو حالده
حکومتی اجتماعی بنیه‌نك طبیعت وضرورتی خارجنده
مستقل بر وارلغه مالك فرض ایتمك دوغرو اولاماز .
اجتماعی حساتمز ایچین ای فرض ایدیلن اصلاحاتك
دوغریدن دوغریه حکومتك جبر و تضییقیله وجوده

---

[*] مقصد . قادینك وقیافتك هیچ بر اجتماعی قونترولة تابع اولمادیغی
واولماسی لازم کله‌جکی دکلدر . مسئله بوتابعیتك بر حکومت ونه‌درجه‌یه قادار
بر حکومت مسئله‌سی اولدیغی سوبلكدر ؛ چونکه اخلاق مراقبه ایده‌بیله‌جك
واسطه حکومت قوتندن عبارت دکلدر. مسلکلرده وعلی العاده افکار عمومیه‌ده
بو وظیفه‌یی یاپابیلیر .

کلمه‌سنی بکله‌مك ، حکومتك و اصلاحاتك نه‌اولدیغنی آکلامامق‌در . حکومتك وظیفه‌سی راست کله فردلری جبر وتضییق دکل ، بالعکس معشری وجدانی محافظه ومدافعه‌در . اکر حکومت بعضی فعلاره قاریشوب بعضی فعلاره قاریشماپورسه بونك سببی حکومتك نیتنده دکل ، طبیعی وظیفه‌سنده آرامالی‌در . چونکه هر دورده حکومتك مدافعه‌یه مجبور اولدیغی جانلی بر معشری وجدان واردر . حکومت آصیل بونی قورومه‌یه بورجلی‌در . مثلا بوکونکی معشری وجدان « فرد حردر ، مساوی‌در ، دیکر فردلرله متسانددر » دییور . بوکونکی حکومتك وظیفه‌سی‌ده فردك حریتنی ، حقنی ، وظیفه‌سنی تأمین ایتمك اولمالی‌در . بونك ایچین حکومت فردلر آراسنده‌کی قوت ، ثروت کبی مادی وحیوانی فرقلرك تأثیرینی ممکن اولدیغی قادار آزالتملی ، فردلری اجتماعی مسلکلر قارشیسنده مساوی قیلمالی ، و هر فردی کندی فطری استعدادلرینی تمیه‌ده حر براقمالی ، فردلری فردلر آراسنده مسلکلری مسلکلر آراسنده متساند قیلمالی هر کسی قوتلینك تحکمندن ، ظالمك ظلمندن ، محتکرك تسلطندن قورومالی . سوزك قیصه‌سی عدالتی اجرا ایتمه‌لی‌در . حکومت معشری وجدانی مدافعه‌یه مأمور اولمغله برابر بو وجدانی یارادان کندیسی دکل‌در . بر جمعیتده معشری وجدانك تشکل وتکاملی متقدم حادثه‌لرك تأثیریله اولا جمعیتك بنیه‌سنده اولور . بو تحول اولا خلق طرفنده

یاخود حدسی فردلر : Intuitif وصنعتکارلر طرفندن سه‌زیلمه‌یه باشلار . بونکله برابر بر مفکوره ساحه‌سندن چیقوب ده فکریات ساحه‌سنه گله‌دیکجه فعله انقلاب ایده‌مز. چونکه مفکوره یالکز حس قوتیله حیاتیله‌شه‌میه‌جك درجه معضل‌در . اونك ایچین عالملر بر یاندن بوحسی تحلیل وتعریف ایدرلر بریاندن‌ده واسطه‌لرینی کشف ایدرك نفوذ و آمریتله حکومت آداملرینه تکلیف ایدرلر . دیمك که اجتماعی بر تجدد بوتون بر خلق ، کزیده‌لر و حکومت ایشی‌در . بناءً علیه کتله‌سیله کزیده‌لری ، کزیده‌لریله حکومتی آراسنده حقوقی و اخلاقی بر تساند اولمایان بر جمعیت کوچ یاشار . اداری فلاکتلرمزك برنجیسی علمسزلك ایسه ایکنجی سببی علممزی حیاته ایندیره‌جك تشکیلاتدن محرومیتمزدر . خلق حکومته یتیشه‌میه‌جك قادار اوزاق حکومت ، خلقه اینه‌میه‌جك درجه‌ده یوکسك. آراده ملی بر تشکیلات ، متوسط بر باصاماق یوق! بزده علم ، اقتصاد ، تربیه اخلاق ساحه‌لرنده ینه حکومتك مراقبه‌سی آلتنده اولمغله برابر ملتی صاراجق درجه‌ده حیاتی و ملی تشکیلاتك ملی ، وطنی ، خلق جمعیتلرینك لزومی بوندندر حکومت ایله خلق آراسنده باصاماق اولمادیغی کبی کزیده‌لرله حکومت آره‌سنده‌ده هیچ بر تساند یوقدر . علم بیله هنوز مستقل دکلدر ، فعلاً حکومتك رأی و مراقبه‌سی آلتنده‌در . چونکه علم آداملری عمومیتله

حکومت مأمورلری‌در . علم هنوز مستقل بر مسلك تشکیل ایده‌مدیکی ایچین قوتسزدر، اسیردر. خلق ایله حکومتك، حکومتله کزیده‌لرك وضعیتی بو حالده قالدقجه تشکیلاتمز نه علمیله‌شه‌بیلیر ، نه‌ده ملیله‌شه‌بیلیر . مملکتده علمك استقبالنی تأمین ایچین هر دوزلو مأموریت و مافوق اندیشه‌سندن آزاده مستقل بر دارالفنون صنفنك لزومی بوندن‌در . ناصل که بزده مشروطیتله برابر ظهور ایدن « حریت ، عدالت ، مساوات » مفهوملری نه ملیلك شرطندن نه‌ده علمیلك قوتندن ملهم اولامدیغندن افلاس ایتدی . دوشونیلسین که بو اوچ مفهوم عصری بر ملتك یاشاماسی ایچین أك اساسلی شرطلردر . بونلرسز حیات یوق‌در . . .

اخلاق و مسلك

تورکلر شیمدی‌یه‌قادار ، عسکری و عائلی بر حیات یاشادیلر . بوتون اخلاقلرینك قوتی ، ایکی محیطدن کلیوردی . اسکی اخلاقمز بو عسکری وظیفه‌لرك بریاندن‌ده عائلی تعهدلرك ایفاسنده طوپلانابیلیر : تورکلر قهرمان و مشفقتلی انسانلردر . تورکلرك مسلك حیاتنه کلنجه ؛ بوده بسیط ایکی شکلده طوپلانابیلیر : مأمورتجیلك ، ایشجیلك ، بالخاصه رنجبرلك . هر ایکی صنفك وظیفه‌لری غایت بسیط و محافظه‌جی اعتیادلردن تشکل ایدییوردی . أك ابتدائی بر تحصیل ایله أك بویوك مأموریتلره کچمك ناصل ممکن ایدیسه ، أك

قابا فنلر و آلتلرله ایشجی اولمق ، تارلا سورمك ، تزکاه دوقومقده اویله‌جه ممکن ایدی . بو ابتدائی مسلکلر فردلرك استعداد و قابلیتلریله علاقه‌دار بولونمایور ، ملازملرینی هر طبیعت وقابلیتده انسانلردن طوپلایوردی . ینه هر ایکی مسلك هیچ بر تنوع و تحوله مساعد بولونمادیغندن بوایشلرده ذکا و ابداعك حصه‌سی یوق کیبیدی . هله چیفتجیلك حیاتی دیندارانه بر تعصبله اسکی اصوللرینی وقاعده‌لرینی محافظه ایتمکده ایدی . بوصورتله تورك ذکا و سجیه‌سی هیچ بر یکیلك کوسترمه‌یه مجبور اولمقسزین تسویه کوریبوردی . بوحیات یاراتیجی بر تاریخك ضرورتنه اولارق تورکلردن تماملە یکنسق و متجانس بر انسان کتله‌سی وجوده کتیرمشدی . بو حیات ملتك استقبالی ایچین فائده‌لی بر شی دکلدی . اوزون مدت بویکنسقلغك ، بومحافظه‌جیلغك ضررلرینی چکدك . . . بوکون تورك جمعیتنك بنیه‌سی درین بر تحول کچیرمکده‌در . آرتق بو یکنسق ومتجانس تاریخمز یکیله‌شمکده‌در . محیطده یکی یکی مسلکلر ظهور ایدییور . اسکی عائلی اقتصادی بوکون ملی بر سجیه آلییور ، فردی سرمایه‌لر ملی سرمایه‌لره انقلاب ایدییور . بیلەك قوتی یرینی ماکنه قوتنه براقییور ، او قادینی حیاته آتیلیور . بوتون بوایزلر اجتماعی حیاتمزك مرکز ثقلتی عائله‌دن مسلکه کچدیکنی کوسته‌رییور . اسکی مسلك محیطی ایله یکی مسلك محیطی

آراسنده بللی باشلی بر فرق وار. اسکی مسلك دها زیاده انفرادی وعائلی ایدی. ایشی بولومندن، اجتماعی بر حیاتدن حصه‌سی آز ایدی. یکی مسلك فردی وعائلی قوتلرك خارجنده دها اجتماعی بر سجیه‌یی حائزدر. یکی مسلکك فردلری بربرلریله متساند اولدیغی کبی هر مسلك زمره‌سی‌ده دیکرلریله‌وبوتون مسلکلر جمعیتك عمومی بنیه‌سی ایله‌متساندر. شو حالده یکی مسلك حیاتی یکی بر اخلاق منبعی‌در. چونکه‌نره‌ده بر زمره تشکل ایدرسه اوراده‌یکی براخلاق دوغار؛ مسلکداشلر آره‌سنده مسلکلرینك حیاتنه، بقاسنه، یارار بر طاقم وظیفه‌لر وجوده کلیر. بو وظیفه‌لرله فرد کندینی مسلکنه قارشی صیقی صیقی‌یه باغلی حس ایدر. فرد مسلك حیاتنك بو جبری وجذبی قوتلریله خود بینلك، منفعت حسلرندن تجرد ایدر. انفرادی حیاتی اجتماعی برسجیه آلیر؛ عضویت وحیوانیتی فوقنده خود بینلك، منفعت حسلرندن تجرد ایدر. انفرادی حیاتی اجتماعی برسجیه آلیر؛ عضویت و حیوانیتی فوقنده حسبی ومنفعتسز حسلرله‌یاشار. بوحیاتك ایجاب ایتدیردیکی وظیفه‌لرك بر قسمی سیال و منتشردر: هیچ بر نظام وقاعده ایله تأیید ایدلمش دکل‌در، نفوذ و آمریتلری‌ده طوعی‌در. لکن بر قسم وظیفه‌لرده واردرکه نه کندی کندینه حس ایدیله‌جك درجه‌ده قوتلی، نه‌ده قبولی مجبوری اولاجق درجه‌ده جاذب‌در. ایشته مسلکداشلر

آراسنده‌کی مادی و معنوی تساند بویله‌در : خسته‌لره، قضازده‌لره ضعیفلره، فقیرلره ، جاهللره ، معلوماتسزلره یاردیم، اقتصادی وبدیعی احتیاجلری تطمین، چوجوقلرك، عائله‌لرك حمایه‌سی . . . بونلری نظاملرله تأیید ایتمك لازمدر. آنجاق اوزمان مسلك داخلنده‌کی فردلر بربرینی متساند دویارق انفرادی مبارزه‌لردن مسلکی مجاهده‌لره کچرلر. بوصورتله اخلاقده انفرادی ماهیتدن قورتیله‌رق داها اجتماعی ومفکوره‌وی برسجیه قازانیر. بزده بوتشکیلات هنوز یاپیلمش دکلدر . هرحالکی بر فکری مسلکمز تدقیق ایدیلسین ؛ ایچنده‌کی فردلر بری برینك دشمنی کبی انفرادی قوتلریله چارپیشمقده‌درلر . تعاون ، تساند ، فداکارلق ، اتحاد . . . کبی وظیفه‌لر یرنده تنافر، خصومت، خودبینلك ، تفرقه. . . کبی حرصلر بولونمقده‌در . اونك ایچین مسلك حیاتمز الآن بججه‌لی ، طیرناقلی بر قاوغا حیاتی عرض ایدییور. وبوفناسلاحلری بالخاصه آك ایلرومزه توجیه ایده‌رز . بووضعیت یالکز فردلرله فردلر و مسلکلرله مسلکلر آراسنده دکل ، فردلرله مسلکلر و مسلکلرله حکومت آراسنده‌ده واردر . دوقتورلق، آووقاتلق، ایشجیلك.. . کبی مختلف مسلکلر هپ بری بری اوزرینه بیغیلمش فرد کومه‌لرندن باشقا برشی دکلدر . بو مسلکلر عادی حیاتده اجتماعی برقیمتی حائز اولمادقلری کبی ، قحط ، محاربه، خسته‌لق،

نفوسك تناقصی ، یانغین ، استبداد . . . کبی ملی فلاکت
زمانلرندەدە مثبت بر وظیفه کورمك اقتدارندەدە
دکلدرلر . بر جمعیت که دینی ایمانی ، عائله حیاتی
طبیعتیله ضعیفلامشدر . اگر فردلرینی یاقیندن
احاطه ایده‌بیله‌جك دیکر اخلاقی بر محیط یاپامامشسه ،
حیاتی اختلالدن اختلاله کیره‌جکدر . بو محیط اولسه
اولسه مسلك محیطی اولابیلیر . چونکه مسلك محیطی
هم جانلیدر ، هم‌ده دواملیدر . فرد بوتون حیاتیله
بوفضا ایچنده بولوناجغندن بوتون حیاتیله اخلاقیلاشیر .
شیمدی‌یه قادار قادینك یالکز حیاته کیرمه‌سندن بحث
ایدلدی . فقط بو حیاتك نه اولدیغی کوستریلمدی .
چوق کره ظن ایدلدی که حیاته کیرمك ، أودن چیقمق
دیمکدر . حیاته کیرمك ، اجتماعیلەشمك ، اجتماعی
بر وظیفه ایله وظیفه‌لنمك دیمکدر . بزده اجتماعی آدام
صفتنی ویرن اجتماعی بر وظیفه‌در . ایشسز آدام یالکز
آدامدر . یالکزلق صفتیله اجتماعی بر مخلوق تعریف
ایده‌یلەمز. بناءً علیه قادین حیاتده علم ، فن ، صنعتکارلق
معلمەلك ، دوقتورلق ، خسته باقیجیلق کبی مسلکی
بر وظیفه آلمادقجه اجتماعیلەشمش دکلدر . شوقادارکه
هر مسلك عینی درجه‌دە اجتماعیلەشدیریجی دکلدر .
مسلکلرك اجتماعیلەشدیرمه قدرتلری اجتماعی حیاتلرینك
نوعنه کوره‌در . بو حیات نه‌درجه مسلکی احتیاجلر

و تساندلرله فردلرینی بربرینه محتاج و یاردمجی قیلارسه اجتماعی قیمتیده اودرجه بیوکدر . بالعکس بو حیاتده انسانی بر مسابقه یرینه حیوانی بر مبارزه نه درجه حکمران اولمقده ایسه اجتماعی قیمتیده اوقدار آزدر . بویله بر مسلکك فردلری خودبین و منفعتجی کیسیلرلر . قوتلیلری حاکم، ضعیفلری محکوم اولور وعمومیتله فردلر کندیلرینی لزومی قادار حیاته ، مفکوره یه باغلی حس ایدمیه‌رك معناً انحلال ایدرلر، اخلاقیزلاشیرلر. ناصل که بوزك قادینك انقلابی‌ده بو فجیع عاقبته اوغرادی : قادین حیاته چیقدیغی کون یکی حیاتك دمیر چنبرلری ایچنده زده‌لندی. بو حیاتده آناسنك شفقتنی، قوجه‌سنك رقتنی بولامادی. کیمسه‌سز، حمایه‌سز قالدیغنی کوردی ... شو تقدیرجه قادینك اودن چیقماسی کافی دکل ، مسلکه کیرمه‌سی‌ده کافی دکل ، بو مسلکك اخلاقیله‌شمه‌سی‌ده لازمدر. قادین انقلابی قادین معارفی، قادین مسلکی کبی، برده قادین مسلکنك اخلاقیاتی واردر. قادین منسوب اولدیغی زمره داخلنده و خارجنده وجودینك ، صحتنك، بدیعی احتیاجلرینك ، نسلی ضرورتلرینك ، اخلاقی ضعفلرینك ، اجتماعی موقعنك ، قادینلق شعارینك حمایه و مدافعه ایدیلدیکنی کورمزسه اخلاقی بحرانلردن بحرانه کیره‌جکدر . انقلاب یالکز اسکی حیاتی یقابیلیر. یکی بر حیات قوراماز. بونی یاپاجق اجتماعی بر تشکیلاتدر.

بر یاندن قادینك داخل اولدیغی مسلكك حیاتی اخلاقیله‌شدیرمك، بریاندن‌ده قادینك داخل اولابیله‌جكی عامی، بدیعی، اخلاقی محیطلری چوغالتمق لازم‌در. چونكه برجنس، نه‌قادار محیطلره منسوب ایسه اوقادار چوق اخلاقلیله‌شیر! اوقادار چوق حریتلیله‌شیر. حال‌بوكه بز بریاندن قادینی حیاته‌چاغیریورز. بریاندن‌ده بوحیاتك محیطلرینی اوكا یاساق ایدییورز. بوكونكی قادینك كیره بیله‌جكی یكانه محیط مسلك‌در. حال‌بوكه بوتون قادینلر مسلك قادینی اولمادیغی كبی بوتون مسلكلرده مطلقا اخلاقی دكل‌در. مسلك خارجنده قادینه آچیق اولان یرلر یالكز سوقاقلرمزدر! سوقاقلرده انسانلر بربرینه قاریشیر فقط قایناشاماز. سله‌وقاقلر انفرادی حیاتك یوللری‌در. قادینك دارالفنون صالونینه قبولی ایسه پك یكی و جزئی بر انقلاب‌در. علم، صنعت، حقوق مجلسلری قادین ایچین هنوز یاساق‌در. انقلاب یاریم اولاماز. یاریم انقلاب اختلال دیمكدر!...

اخلاق و تلقین

بر مملكتك اخلاقنی اصلاح ایچین الك برنجی واسطه مكتبلرنده‌كی اخلاق تربیه‌سنی اصلاح ایتمك دكل‌در. ایشه بوتون محیطدن باشلامق لازم‌در. اكر محیط اخلاقی بر محیط دكلسه مكتبلرده ویریله‌جك فكرلر بو اخلاقسز محیطه چاربه چاربه پارانه‌جق، توكه‌نه‌جك‌در. چونكه

حیاتك « یوق ! » دیدیکی بر قوته درسلر ناصل اولوب ده « وار ! » دییه بیله جك ؟ . مکتبده ، عائله ده ، جامعه ده ، مدرسه ده ویریلن بوتون دین ، اخلاق ، وظیفه ، عفت ، ناموس درسلرینك استنادگاهی حیاتده ، حیاتك بو مفهوملره ویردیکی قیمتده در . محیطه باق ، مکتبنی آکلا ! . . » اخلاقسز بر محیطك مکتبلری اخلاقسز ، عدالتسز بر مملکتك تربیه سی عدالتسزدر . شقاوت ومطلقیت کبی عدالت ومشروطیتده یاراتان حیاتدر حیاتك کندی ، باطنی و بنیوی استحاله سیدر . تربیه بو حیاتك بر تابعیدر . مکتبلر محیطلرینك زاده سیدر . حیاتی اصلاح ایدیکز ، تربیه لر ومکتبلرده دوزه لمك استعدادینی قازانیرلر . تربیه یی ، اخلاقی ایجاد واصلاح ایلك واسطه سی تلقی ایتمك ، تربیه نك جمعیتده کی وظیفه سی نه اولدیغنی بیلمه مکدن ایلری کلیور . تربیه دن اعظمی صورتده استفاده ایده بیلمك ایچین اولا بو قوتك حقیقی و طبیعی وظیفه سنی تعیین ایتمك لازمدر . یوقسه أله آیاق ، باشه کووده وظیفه سی کوردیرمك نه قادار یا کلش و ضررلی بر تشبث ایسه ، تربیه یی ده وظیفه سی خارجنده چالیشدیرمق اونك کبی یا کلشدر و ضررلیدر ! تربیه نك وظیفه سنی یاراتاجق بزم اختیار وانتخابمز دکلدر . بزم بویله بر ایشده هیچ بر قسوت و حاکمیتمز یوقدر . تربیه ــ دین ، صنعت ، علم ، اخلاق و سائره ــ کبی بر جمعیت مؤسسه سیدر .

اجتماعی عضویتده معین و خصوصی وظیفه‌سی واردر .
بو وظیفه‌نك نه اولدیغنی بیلمکله تربیه‌نی امکان و اقتدارك
أك صوك حدینه قادار چالیشدیراییلیرز . بوتون جمعیتلرك
تاریخی کوسته‌ریبورکه هیچ بر یکی تربیه یکی بر حیاتدن
اول ظهور ایتمه‌مشدر . اسلام تربیه‌سی اسلام دیننده‌ن ،
خرستیان تربیه‌سی خرستیان دیننده‌ن ، ملی تربیه‌لر ملی
تاریخلردن دوغمشدر . بالقان ملتلری مکتبلرینی دیکلتمزدن
اول ملیتلرینی آکلادیلر . بوکونکی تورکلك تربیه‌سی
دونکی تورکلك حرکتنك اثریدر . اجتماعی بنیه‌سنی
یکی باشدن أوره‌رجه‌سنه انقلابه کیرن روسیه‌نك یارینکی
مکتبلرینك تربیه‌سی بوکوندن چیله‌نه‌جکدر .. بالعکس
طبیعی بر مفکوره پشینده کیتمه‌ین تربیه‌لر مطلقا بورولمشلر ،
توکنمشلردر : بوتون شعور و وجدانی دینی عقیده‌لره
کوره اولچن اسکی مدرسه تربیه‌مز سوتمش ، عثمانلیلق
تربیه‌سی ایلك زمانلرده‌کی استیلاجی قوتنی غائب ایتمش ،
دینی حسیاتی یقان فرنك سیستمی بوکون تهمت آلتنده
قالمشدر ... تربیه تجددلری ، انقلابلری کبی تجددجیلرك ،
انقلابجیلرك ظهوری ده معین تاریخلرده اولمشدر .
حضرت عیسی ، حضرت محمد ، بودا ، لوتر کبی بیوك
دین مربیلری ، رابله ، ئه‌راسم کبی رونسانس تربیه‌جیلری ،
روسو کبی حریت و انقلاب مرشدلری پستالوجی
و فروبل کبی اشیا و حقیقت معلملری هبرت ، بدایعی ،

سیاسی ، علمی انقلابلرك تربیه‌ده تمثللری‌در . دیگر برتعبیر ایله تربیه اجتماعی حیات دیدیکمز دینی، اخلاقی بدیعی ، علمی . . . مفکوره‌لری یاراتیجی بر قوت اولمق شویله دورسون، بلکه بو قوتلرك مشترکاً یاراتدیغی قوت‌در. تربیه بومفکوره‌لری نشر وتعمیمه مأموردر. وظیفه‌سی ساده‌جه‌قورمق وقورومق‌در. یالکز بووظیفه‌سیله تربیه، جمیعتلر ایچین بویوك بر اقتداردر . چونکه مفکوره‌نك دوغماسی کافی دکل‌در. روحلره قادار ایتمه‌سی، اعتیادلر ، انسیاقلر شکلنده برلشمه‌سی لازم‌در . ایشته بو وظیفه ، تربیه‌نك‌در . نسللری یکی حیاته حاضرلایان اودر . شو تقدیرجه ، تربیه مفکوره‌دن صوکرا اجتماعی حیاتده ایکنجی یاراتیجی عامل‌در . تربیه‌یه بوتون قوت‌ونفوذینی ویرن اجتماعی حیاتدر . تربیه بو حیاتك محصولی اولدیغی نسبتده بوحیاتك تکاملنه مؤثردر. معین برزمان ومکانده أك ایی تربیه، مطلقا نفس‌الامرده أك معقول اولان تربیه دکل ، او تکامله أك اویغون اولان تربیه‌در .

اخلاقی و تربیه

تربیه‌نك معناسی کنیش‌در . تربیه ، معلملر ومربیلر طرفندن‌ویریلان فکرلره انحصار ایتمز. تربیه، معنوی برحلول‌در. بوتون محیطك اثری‌در . ـــ محیطمز موجود و متبلر فکرلر، عادتلر، حسلر، شیلر...‌در . ـــ محیطدن بیله‌رك بیلمیه‌رك آلدیغمز بوتون تلقینلر تربیه‌مزك ترکیبنه کیرر .

محیطمزك تأثیرلری تربیه‌مزك أك جبری قسمی‌در . بز چوق کره محیطمزك عادتلرینه اسیرز . مفکوره‌ده بوقدرت وارمی‌در ؟ .. مفکوره هنوز وجود بولمامش بر استقبال‌در . اونك ایچین نسللر اوزرنده‌کی قدرت وتأثیری هنوز ضعیف‌در . بر مفکوره مفکوره حالنده قالدقجه اعتیادلر . کیره‌مز . مفکوره‌لرك حاکمیتی محیطله‌شمه درجه‌لرینه کوره دکیشیر. مفکوره اولا دینی اخلاقی، فلسفی براتباه شکلنده‌ظهورایدر. بومفکوره‌نك تعضی ایتمسی ایچین بر درجه شدت و حرارت بولماسی لازم‌در . تعضی ایدن مفکوره‌نك روحنی طاشییان قالب،صنعت‌در. برمفکوره، ادبیات، موسیقی ، معماری تیاترو ، رسم ، یازی . . . کبی کوزه‌ل صنعتلردن بری واسطه‌سیله تجسم ایتمه‌دکجه روحلره سرایت ایده‌مز . اخلاقی مفکوره‌مز صنعتده یاشامه‌دقجه ، غزته و کتاب واسطه‌سیله خلقه ایتمه‌دکجه ، نظام عادت ، قانون . . . شکلنده عرفه کیرمه‌دکجه ، تربیه‌مزك اخلاقی انقلابی تما اولمایاجق‌در . . . اخلاق تربیه‌سنك بر قسمی‌ده مکتبلرده اولیور. شیمدی‌یه‌قادار مکتبلك اخلاق تربیه‌سنی اخلاق‌درسلرینه عطف ایده کلمشلردر . حال بوکه اخلاق، حیات محصولی‌در هندسه کبی تدریس ایدیله‌مز اخلاق اخلاق طانیتان اخلاق درسی دکل ، اخلاق حسی ، اخلاق آمریتی ، اخلاق جاذبه‌سی‌در . بوقوتلر قورو

بر تعلیم و تدریسده یوقدر . چونکه بونلر جمعیت منشألی قوتلردر . اخـلاق بر قلبده دوغمق ، بویومك ایچین اجتماعی محیطك حرارتی لازمدر . اخلاق باشـقا یرده مایه‌لانا ماز! مکتب بویله بر قاینا شمه ایچین مساعد بر محیط در مکتب حقیقی بر جمعیتدر فردلری تصادفاً اوست اوسته ییغیلمش دکلدر. مکتب فردلرینه جمعیت حیاتی یاشاتمغه مساعد بر محیطدر . اخلاقی بر حیاتك منبعیدر . بونکله برابر مکتب قادار اجتماعی حیات یاشاتیرسه یاشاتسین ، بو حیاتك قیمتی دائما محیطنه کوره دکیشـیر . مکتبلر جمعیتلرینك مفکوره‌سنه تابعدرلر . ژاپون جمعیتی نك مفکوره‌سی تورك جمعیتنك مفکوره‌سـنه بکزه‌یه‌مز بناءً علیه قرون وسطالق بر بنیه ایله یاشایان بر جمعیت ـ بر چین ، بر فاس ـ ایله عصری بر حیات ایله یاشـان انکلتره‌نك، روسیه‌نك مفکوره‌سی بر اولاماز هر ایکی نوع جمعیتك دینی ، اخـلاقی ، صنعتی ، آداملغی وانسـانلغی بر دورلو آکلایشی واردر . مکتب محیطنك بو کبی تلقیلرینی فردلرینه یرلشـدیرمه‌یه مأموردرلر . یعنی اك ایی مکتبلر جمعیتلرینك مفکوره‌سـنه اك ایی خدمت ایدن مکتبلردر . بز تورکلر مکتبلرمزی مادی و معنوی حیاتمزی انکار واهمال ایدرك دکل، بو حیاتك اك مفکوروی شکلنی مکتبه صوقارق ترقی ایده‌بیلرز . اخلاق تختنده‌ده باشقا دورلو حرکت ایده‌مه‌ز . مکتبك

وظیفه‌سی بو اخلاقك اُڭ مفكورەوی شكلنی یاشاتمقدر .
بوكون عصری بر ملت حالنه كلمك ایچین چالیشان
توركلرك اخلاقی مفكورەلری نه اولابیله‌جكنی سویله‌دم.
« حریت » ایله « مساوات » بو اخلاقك روحی ، تساند
بواخلاقك تملی در. بونكله برابر بو عمومی فكرلر ملیتمزه
كوره بر خصوصیت كوستەرەجكلردر . بوخصوصیتلر ملی
تربیه‌نك سجیه‌لری در. اكر مكتب بو مفكورەلری طلبه‌سنك
روحنده یاشاتامیورسه نه ملی ، نه ده عصری بر مكتبدر،
او ، بر مستحاثه ، حاضرلادیغی حیات دیری حیات
اولاماز ، كری و كهنه بر حیاتدر ! . . بر مكتب‌كه
حیاتمزك حریت ، مساوات وتساندە صوصادیغی شو
تاریخده حق قوتده ، حریتی استبدادده ؛ تساندی منازعه
توله ایدر ؛ اونك وجودنده‌كی حكمتی نه علم، نه اخلاق،
نه دین نه ده تربیه . . . هیچ برشی آكلایاماز ؛
آنجاق ظالم بر حكمدار ، مستبد بر ناظر، اسیر بر قوم
آكلایا بیلیر . . بنجه ارككك، قادین ، بویوك، كوچوك،
بوتون مكتبلرده یاپیلاجق اخلاقی تشكیلات و تنظیماتمزك
جان نقطه‌سی شودر. مكتبلرمزك داخلی واجتماعی حیاتی
اویله بر صورتده دوزلتمه‌لیزكه : بوتون طلبه‌سی قانون
نظرنده مساوی اولسون؛ بوتون طلبه‌سی حقلری دائره‌سنده
حر اولسون؛ بوتون طلبه‌سی بربریله متساند اولسون . .
بونی یاپمق دیمك ، مكتبه حریت ، مساوات ، تساند

صوقمق دیمکدر . « مساوات » طلبه‌نك بر طوتولماسیدر . ذکیلری غبیلره متحکم ، زنکینلری فقیرلره متغلب ، بویوکلری کوچوکلره مسلط ، معلمی طلبه‌یه آنکل اولان بر مکتبده مساوات یوقدر . مساوات قورمق ایچین قوته ، ثروته ، وسائطه ، الفته ، منفعته استناد ایدن بوتون امتیازلری قالدیرمق ، یالکز فردلرك فطری استعدادلرینی براقمق لازمدر . « حریت » دیمك ، هر فردك حقلری دائره‌سنده انکشافی دیمکدر . مثلا شخصنی مدافعه بر حقدر . دینی مدافعه بر حقدر . بیلك ایچمك بر حقدر . کزمك بر حقدر . بوتون بو حقلری دیکرلری ایچین قبول ایتمك وظیفه‌در . حق ایله وظیفه بری برینه باغلیدر . برینك حدودینی چیزن دیکریدر . وظیفه اولمایان یرده حق یوقدر ؛ حق اولمایان یرده وظیفه یوقدر . اونك ایچین حریت دیمك باشی بوش اولمق دکل ، حقی طانیمق ، حقه طاپمق دیمکدر . مکتبده حق ایله وظیفه‌یی تسلیم ایتمك لازمدر . « تسانُد » دیمك طلبه‌یی مکتب و ملت دینیلن بویوك وجودك عضولری کبی یاشاتمق ، هر فردی دیکرینه یاردیمجی قیلمق دیمکدر . نه‌رده‌ده فردلر کندی قوتلرینی یالکز کندی نفسلری ایچین چالیشدیریر ، غیر ایچین صرف ایتمزسه اوراده تسانُد یوقدر . نه‌رده‌ده فردلر کندی مفعللرینی بوتونك منفعتنده آرار ، بولورسه اوراده تسانُد واردر . تسانُد عمومی حیات نقطه‌سنده

برلشمك دیمكدر. مكتبده طلبه‌یی بربرینه محتاج ومعاون قیلاجق ، قویلری قونترول ایده‌جك ، ضعیفلره یاردیم ایده‌جك ، انفرادی اندیشه‌لری اجتماعی غایه‌لر ایچنده طوتاجق تشكیلات لازمدر بو تشكیلات حیاتده دورلو شكللره ، بچملره كیره‌بیلیر : صنفلر ، كزینتیلر ، اویونلر ، اكره‌لر ، اعانه‌لر . بونلری تعیین ایده‌جك اولانلر اداره وسیاست آدامل‌ریدر

اداره و انضباط

مكتبلرده فردلری اخلاقیله‌شدیرمك ایچین أك چوق تطبیق ایدیلن واسطه‌لر ایكیدر : مكافات مجازات أك چوق اخلاقیله‌شدیرن مكتبلرنه أك چوق مكافات ویرنلردر ، نه‌ده أك چوق مجازات ویرنلردر . مكتبلر بیلیورم انضباطلرینك شدتنه ، مدیرلرینك دقتنه رغماً حیاتلری اختلالدن اختلاله عصیاندن عصیانه سوروكله‌نمش صلحه سكونه مظهر اولامامشدر ! . گرچه مطلق بر انضباطك عقامتنی كورن تربیه‌جیلر مكافات ومجازاتك مؤثر اولماسی ایچین برطاقم شرطلر كوسته‌رمشلردر بونكله برابر أك عدالتلی فرض ایدیلن انضباطلرك بیله‌شدتلی مقاومتلره چارپدیغنی مجهول بر طاقم قوتلرله ییقیلدیغنی هركون مكتبلرده كوریورز ! بچه انضباط خصوصنده‌كی بو اقتدارسزلغمزك منشأی ، «مكتب» دنلن موجود حقنده‌كی نقطهٔ نظرمزك یاكلش اولماسیدر . مربینك تربیه ایده‌جكی موضوع علی‌العاده منزوی بر فرد دكل

بوتون بر مكتب بر صنف ، هرحالده بر جمعيت‌در . طلبه‌یی يالکز فرض ايتمك دوغرو دکل‌در . هرطلبه جسميله روحيله بر صنفك . بر ملتنك فردی‌در . « يالکز طلبه » فکری مجرد بر فکردر . هرجمعيت کبی مکتب جمعيتی‌نك‌ده کنديته مخصوص بر فرديتی وحياتی واردر . بونی کورمك ايچين اولا هنوز مکتبه باشلايان چوجوقلری باغچه‌ده تدقيق ايديکز . کوره‌جکسکزکه بونلر هنوز آره‌لرنده هيچ بر نظام و انتظام موجود اولمايان بر حيوان [*] سوروسی کبی‌در . مينی مينی چوجقلرك حياتی هنوز تشکل ايتمه‌مش اولان ابتدائی جمعيتلرك حياتی کبی قاريشيق در . بوراده هرفرد کندی انسياقنك، کندی اشتهاسنك کوله‌سی‌در! بويله برسوروده چوجوقلر چوجوغك مناسبتنی تعيين ايدن يکانه قانون قاوغادر قوتليلر غالب ضعيفلر مغلوب‌در . هنوز اجتماعی، مسلکی تساندلر متقابل امنيت و فدارکارلق حسلری دوغمامش‌در بوحياتی بوتون شکللريله مکتبك هرطرفنده بولورسکز بونکله برابر چوجوقلر ملت دينيلن بويوك جمعيتك ومکتب دنيان اوفق جمعيتك دائمی تأثيری آلتنده درلر هرکون آنادن بابادن ، قومشودن ، خوجادن آلدقلری فکرلر وحسلرله اجتماعی روحلری انکشاف ايدر . لسان عادت معاشرت . . کبی مختلف اجتماعی قوتلرك

[*] بوتعبيريالکز حه‌نوع افاده‌ايديور حقارت‌دکل !..

تأثیریله کیتدکجه اجتماعیله‌شیرلر . اسکی قارغه‌شیقلق یکی بر امتزاجه قالب اولمغه باشلار . یاشده احتیاجده ، مسلکده ، حیاتده مشارکت و مشابهت سایه‌سنده آرقداشلر یکی برجمعیت حالنده طوپلانمغه باشلارلر بوجمعیت برکره تشکل ایدنجه ذاتی قوتلر قازانیر بوقوتلرك مختلف تظاهراتی واردر : اولا بو جمعیتك کندیسنه مخصوص بر افکار عمومیه‌سی معشری بر وجدانی : حریتی مساواتی حق وظیفه‌یی بردرلو تعریف وتقدیر ایدیشی واردر مجرملرینی تجریم ، قهرمانلرینی تقدیر ایدر . کندی عمده‌لرینه کندی عقیده‌لرینه مخالفت ایدن فردلرینی تلمین ایدر وکندی حمایه‌سندن محروم ایدر . کندینه تجاوز ایدن بوتون قوتلره قارشی مقاومت کوستریر معلملرك خارجی قوتلرك عدالتسز تلقی ایدیلن مداخله‌لرینی اکثریا بو اجتماعی مقاومتیله قیرمغه چالیشیر بدیعی فعالیتلر وجوده کتیرر : اویونلر اکلنجه‌لر مسامره‌لر .. ترتیب ایدر ؛ شنلکلر آیینلر یاپار وظیفه‌لری فردلری آره‌سنده تقسیم ایدر : اداره‌جیلر فدائیلر مأمورلر یتیشدیرر بوتون بو مشاهده‌لر بزه مکتبك اجتماعی برحیاتی معشری بر شخصیتی اولدیغنی کوسترمه‌یورمی ؟ شیمدی ، بو اجتماعیت ومعشریت حیاتی قارشیسنده مربی وضعیتی نه اولاجقدر ؟.. مربی ملت دینیلن داها بیوك برجمعیتك ممثلی در . بر ممثل که ابتدائی صنفلرینی اسدئی مکتبلرینی عالی

صنفلرینه وعالی مکتبلرینه قاب ایده جك ، وحشی یی مدنیله شدیره جك چوجوغی آدام ایده جکدر. بونك یولی نه قادار چوقسه ، بو قوتلری اداره ومدنیته سوق ایتمك خصوصنده کی قدرتی ده اودرجه زیاده در . اك بویوك مربیلر جمهورلریله اك چوق هم حال اولانلردر. بونلرك جمهورلرینی سوق واداره قدرتی بعضاً خارق العاده بر درجه ده اولدیغی کورولمشدر . بالعکس طلبه ذهنیتی ، طلبه جمیتنی اهمال ایده رك مطلق بر انضباط تطبیق ایدن مربیلر هر زمان وهریرده بویوك بر نفرت وخصومتله قارشیلانمشلردر : . . طلبه نظرنده قاتل کیملردر ؟ طلبه وجدانی رنجیده ایدنلردر . بو وجدان بزمکندن فرقلیدر. بن بو سوزلرمدن مربیلری صنفنك ، طلبه سنك اسیری موقعنه ایندیرمك ایسته دیکمی آکلامق حقسزدر. بن بر « طلبه افکار عمومیه سی » نك موجودیتندن بحث ایدییورم وبو افکار عمومیه نك کندی طبیعت معینیتی : Déterminisme دائره سنده اداره ایدیله سنی توصیه ایدییورم . بر فعل ، بر حرکت بزم حق تلقیمزه مغایر اولا بیلیر . فقط اگر بو طلبه نظرنده طلبه وجداننده تطمینی فرض اولان بر احتیاج ایسه بزم تلقیمز ، بزم مداخله مز نه یه یارار ؟.. بونی طانیمایان بر مربی طلبه سی نظرنده نه در ؟ صانکه بر جاناوار .. بر طلبه حقلرینی انکار ایده ایده دکل ، اثبات ایده ایده طلبه یی داها عالی

حقلره لایق ایده‌بیلیرز . طلبه‌یه اخلاقی ویرن نه‌جزادر، نه‌ده مکافات ، یالکز وجدانه اویان بر تلقین‌در. بو تلقین ایسته‌ر مکافات، ایسته‌ر مجازات شکلنده اولسون ، ایسته‌ر جسمانی ، ایسته‌ر روحانی بر واسطه ایله تأیید ایتسین ، طلبه‌نك وجدانه اویغون اولدقجه دائما برخیردر، براخلاق نفحه‌سی‌در . برقبیله بر حمله‌ده مدینه اولامایاجنی کبی ، برچوجوق صنفی‌ده بر حمله‌ده اخلاقیله‌شه‌مز . معلمك وضعیتی مستملکه‌سنك اهالیسنی مدنیله‌شدیرمك ایسته‌ین برقوماندانك وضعیتی‌در. مدنیتك غلبه‌سنی تأمین ایچین چاره فردلری کلیشی کوزل جبر وتضییق ایتمك دکل ، فقط دوزلو تشکیلات وترتیبات ایله فردلری بویوك و متساند برجمعیتك حیاتنه صوقمق و آلیشدیرمق‌در. بر فرد دیکر دیکر فردلره نه‌قادار آز تماس ایدر و اونلر طرفندن نه قادار آز تضییق و مقابله کورورسه اوقادار چوق باشی بوش ووحشی قالیر. بالعکس برفردك حیاتی نه‌قادار چوق تماس و اختلاط شبکه‌لریله اورولورسه اوقادر چوق اجتماعیله‌شه‌بیلیر . عینی حال بر مکتب ایچین ، بر ملت ایچین‌ده واقع‌در . بر مکتبك تماس واختلاط ساحه‌سی نه‌قادار کنیشله‌رسه طلبه‌سنی اخلاقیله‌شدیرمه قوتی‌ده بونك ایچین‌ده بونك یولی مکتب جمعیتك حیاتی،ضرورتلرینی انکار و اهمال ایتمك دکل‌در . بالعکس اهمیتله نظراعتباره آلمق‌در. مربی‌نك صنف ، یاخود ، مکتب دینیلن اجتماعی

حيات محيطلرى حقنده‌كى مشاهده‌لرى ، تجربه‌لرى ، اوقادار چوقدر . منزوى ، انفرادى مكتبلر اجتماعى واخلاقى مكتبلر اولامازلر . شو حالده مكتبلر ملى حياته قاپولرينى قاپاياجق يرده بيك دورلو فرصتلرله بو حياتى ايچريلرينه چكمه‌لى ، بالمقابله بو حياته حلول ايتمه‌لى درلر . مكتبله اخلاق تربيه‌سنك سرى ايشته بو اجتماعى تداخل نقطه‌سنده‌در . « اجتماعى تداخل » ديه‌رك يالكز كزنتيلرى ، سياحتلرى ، اجتماعلرى ، آيينلرى ، نمايشلرى .. قصد ايتمه‌يورم معنوى ، فكرى تداخللرى ده قصد ايديورم . بر مكتبك ملى وانسانى تساند حقنده‌كى حوصله‌سى نه‌قادار كنيش ايسه اجتماعيله‌شديرمه ، اخلاقيله‌شديرمه قدرتى ده اوقادار زياده‌لشير . خلاصه مكتبك ، ملى وانسانى جمعيته دوغرى مادى ومعنوى حلول واتساعى نتيجه‌سنده‌در كه مكتب جمهورينك وجدانى ملى و عصرى بر قيمت آلاحقدر . بو قيمتلر فردلر طرفندن تقدير ايديله‌بيلير رشدتى بولونجه بونلرى اعتياده قلب ايتمك ايچين مربى‌نك ياپاجغى بوتون تضييقلر مشروع اولابيلير . الويرركه هر انضباط ، هر مجازات ومكافات طلبه جمهورينك وجدان ومفكوره‌سيله متساند اولسون والا انضباطك فعل وتأثيرى طلبه‌يى بر درجه دها غير اجتماعيله‌شديرمك ، حيله‌يه وخودبينلكه ، حتى انتقامه سوق ايتمكدر . . . [*]

[*] اجتماعلرك اخلاق تأثيرينى بودار صحيفه‌لرده ايضاح ايتمك ايسته‌ردم . [illegible] « حيات » اسمنده‌كى كتابنده بو ايضاحات واردر .

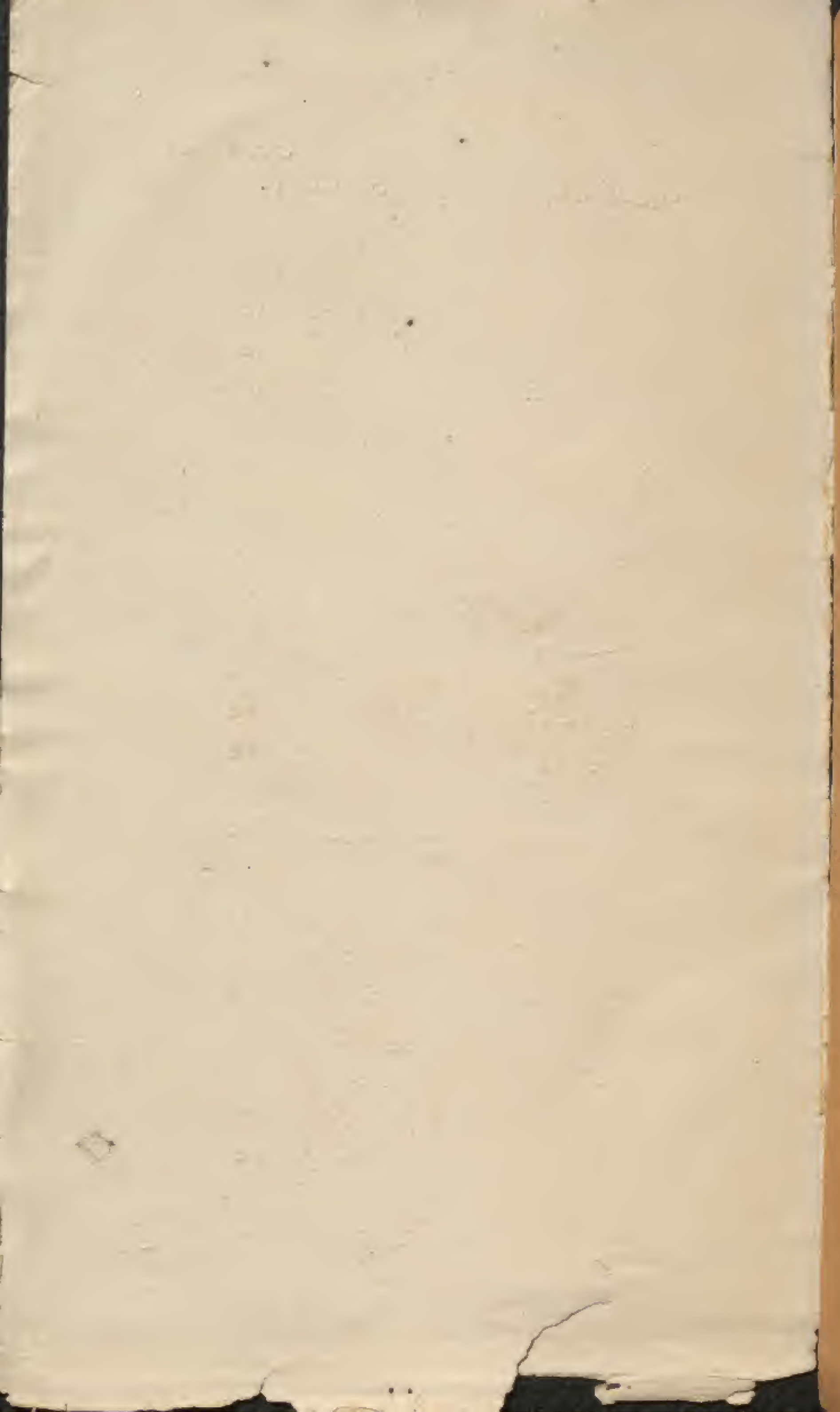
اخلاق وتدريس

یکی اخـلاقك تملی شخصـك حریت وقدسـیتی‌در . بزه اخـلاقی و معنوی شخص فـکرنی ویره بیله‌جـك درسـلر اخلاق ، فلسفه ، و معنویات درسـلری‌در . بو درسـلر بزه روحی وملی مؤسسه‌لری تلقین ایدرك حیاتك ، ومعنویاتك ، شخصیتك قدر وقیمتنی آكلاتیرلر. عصری ملتلرده بو درسلره ویریلن اهمیتك سببی بودر . « معارف عمومیه » دینلن اوقومق یازمق ، صایمق کبی هرفرده لزوملی اولان معلوماتله برابر انسانلغی اوکرتمه‌یه یارایان بوکبی معلوماتك تحصیلی دیمك‌در . مکتبده اخلاقی بر انتباه یاپمه‌نك واسطه‌سی دینی ، بدیعی‌ده بو وفلسفی تدریس‌در . لکن بو درسـلر ملی حیاتك استقامت واستعدادینه متوجه اولمالی‌در . اوملش دورلرك ذهنیتیله تلقین ایدیلن بر دین ، یاخود ادبیات درسی ، اخـلاقك عاملی اولمق شویله دورسون ، شخصیتسزلگك مسببی‌در ! شیمدی‌یه‌قادار مکتبلرده‌دین و ادبیات درسلری موجود اولماسنه رغماً ، اخلاقی انتباهك مفقود اولماسنه شاشمام ! موضوعنی حرص وشهوتدن آلان بر ادبیاتك ، قوتنی خوف وحشیتدن آلان بر دینك معنوی نفوذنی آكلامام ! .
بر طاقم متفکر دیرلرکه : « اخلاق بر فعل واعتیادایشی‌در تفکرلی بر اخلاق ، اخلاق دکل‌در » بو ادعا اخلاقده اعتیاد ایله فکرك ، انسیاقی بر حرکتله ارادی بر عملك

تفریق ایدیله‌مسندندر اخلاقمزك بویوك برقسمی اعتیاد
حزمه‌لرندن متشکلدر : بویوکلره حرمت ، چوجوقلره
یاردیم ، دوشنی قالدیرمق . . . کبی بو اعتیادلر اخلاقمزك
اك کوکلی قسمیدر . بونلر هرکون تکرار ایدیله ایدیله
برسوق طبیعی طرعیتنی آلمشلردر . لکن اخلاقی فعللرمزك
برقسمی ده فکرلرمزك، محاکمه‌لر . ك تأثیریله اولور . سوقاقده
بولونان برپارایی آلوب آلمامق خصوصنده‌کی قرارکز ،
باغچه‌کزه کیرن بر آج حرسزه یاپاجغکز معامله‌یه دائر
حکمکز هپ بر طاقم اخلاقی ملاحظه‌لر و محاکمه‌لر
نتیجه‌سنده ویریله‌جکدر . اسکیدن وظیفه معین و قطعی
بر طاقم فعللره منحصر کیبدی : بویوکنك ألنی اوپمك ،
سوزدیکله‌مك ، پادشاهنه طاعت ایتمك . . کبی . حالبوکه
وظیفه کیت کیده قطعی ومعین فعللردن قورتیلارق مفهومی
ومفکوروی برشکله کیرمشدر . اودرجه‌ده که بوکون وظیفه
تعریف ایدیلیر ، فقط تعیین ایدیله‌مز : غیرك حریتنه تجاوز
ایتمه‌مك ، مشروطیته صادق قالمق شخصنی محافظه ایتمك . .
کبی عمومی فکرلرك تعریفی ایچین فکرك مداخله‌سنه
لزوم واردر . حالبوکه اسکی اخلاق بونلری اوکرتمز ،
یالکز عادتلری اوکره‌تیردی . اسکی اخلاق انسیاقی ایدی ؛
یکی اخلاق ابداعیدر . یکی حیاتده اخلاقی تفکر اخلاقی
حرکتك ناظمیدر . اخلاقی تفکره واسطه، اخلاقی
تدریساتدر . اخلاق تدریساتی بویله برقوت قازانابیلمك

ایچین عنعنوی اولان مجراسندن چیقمالی، یکی مجرایه کیرمه‌لیدر
اخلاق تدریساتی اسکی فلسفی و استنتاجی اخلاق کبی دکل.
اجتماعی و ملی اخلاق اوله‌رق ویریله‌لیدر. اخلاق
تدریساتی وظیفه‌یی ملته کوره تعریف ایتمه‌لیدر.
حادثه‌لری ملتدن، مفکوره‌سنی ملتدن، روحی قیمتلری
ملتدن آلمالیدر. ملی غایه‌لری ملی وظیفه‌لری، ملی سجیه‌لری
تنویر و تدریس ایتمه‌لیدر. بونلری تعریف و تنویر ایله
قالمامالی تبجیل و تقدیس ایتمه‌لیدر. اخلاق تدریساتی ملی
وظیفه‌لرك ملی حیاتدن ناصل دوغدیغنی و ملی حیاتی ناصل
قورودیغنی کوسترمه‌رك وظیفه‌نك اعتباری بر قالب دکل،
جانلی بر وجود اولدیغنی اثبات ایتمه‌لی، کنجلرك وجدانی
کبی ذکاسنی ده بوتون اخلاقسزلق جریانلرینه قارشی
قوتلمالیدر. لکن مکتبك اخلاق تدریسی ایله اخلاق
حیاتی آراسنده و تدریساتی ایله تدریساتی آراسنده آهنك
اولمالیدر. داها تربیه مفکوره‌سی ایچین اختلاف ایدن دینی،
اخلاقی، حقوقی معلملرینك، فردلرینك کیفی اجتهادینه
ترك ایدن بر مکتب اخلاق ایچین مقتلدن باشقا برشی
دکلدر! اویله بر مکتبده تلقین ایدیلن فکرلر طلبه‌نك
حریت و شخصیتنی کمیرمکدن باشقا بر ایشه یارامز!
تربیه وجهه معین بر استقامت ویرمك صنعتیدر. قوتلری
برلشدیرمه‌ین بر مؤسسه‌ده بو اقتدار یوقدر.

چاملیجه - ٢٩ آغستوس ٣٣٤

افكار جديده كتبخانه‌سی

پاره	غروش		
	١٠٠	مقدرات تاريخيه	جلال نوری بك
	١٥	ترجمه‌مز	»
	١٥	حربدن صوکره تورکلری يوکسلته‌لم	»
	١٥	روم وبيزانس	»
	١٥	تولمه‌ين	»
	١٥	اشتراك ايتمه‌ديكمز حركات	»
	١٥	جغرافيای تاريخی ملك روم	»
٢٠	١٢	روماليلرك عظمت وانحطاطلری	»
٢٠	١٢	قره‌تهلكه	»
	١٠	مرحومه	»
	٢٠	معكس خيال	»
	١٠	دای بيون	»
	٥	بر مليون ليرالق بونو	»
	١٥	واهمهٔ مسئوليت	شهاب سليمان
	١٥	فلسفهٔ فرد	بهاتوفيق
	٥	طغيان	ئه‌ميل ذولا
	٢٠	تجدد	بهاتوفيق
	٢٠	ليبه‌راليزم	»
	١٠	فه‌مينيزم	»
	١٠	وحدت موجود	»
	١٥	مبجل خزينه‌لر	رسام ذكائی
	٢٠	ادبيات حقيقيه	علی كمال
	٢٠	هند يلدزی	وصاف قدری
	٣٠	خاندان سيدالبشر	
	٥٠	كلزار حسن	
	١٠	ائمه هدا	
	٦٠	كلزار حقيقت	